

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Lurd in svetovni mir

Mnenja o trajnosti evropskega miru so kakor splošno znano zelo deljena. Če zasledimo mišljenje evropskega vodilnega tiska, najdemo v tem pogledu mnogo optimistov, ki enostavno ne morejo verjeti v tolikšno zlo in nesrečo, ker so sami dobri in miroljubno razpoloženi. Takšen optimizem učinkuje dobro že s samim zgledom, ker dviga in pomirja duhove, ki jih tlačijo k tlom vedno več razburljivih vesti o vse hujših vojnih pripravah vodilnih evropskih držav. Toda kljub optimizmu, ki ga tudi mi delimo, bi bilo napačno prezreti nevarnosti, ki za evropski mir dejansko obstajajo. Vidimo namreč, kako kljub Briand-Kellogovemu paktu, s katerim so se vse države sveta obvezale, da ne bodo sodelovale v medsebojnem obračunavanju, sami državni, ki so pogodbo podpisali, v njegovo moč ne verujejo. Drugače ne bi svojih držav oboroževali in ne bi v vsej naglici sklepali brambnih in napadalnih pogodb. Pred 14 dnevi so se v Stresi sestali vodilni politiki nekdanje Velike antante, ki je v mirovnih pogodbah v glavnem tudi določila meje novi vojni Evropi. S posvetovanjem je toliko prodrla v javnost, da med njimi ni več enotnih pogledov na evropski politični položaj. Tega vtisa nam tudi teden pozneje Zeneva ni mogla čisto popraviti, čeprav je sporazumno bila Nemčija obsojena, ker je s svojim militarizmom in ponovnim strašnim oboroževanjem prelomila v mirovnih pogodbah sprejete obveznosti. Toda če formalni protest proti Nemčiji Evropa ni prišla in v sedanjih razmerah kaj drugega posebno učinkovitega tudi ni mogla napraviti. Vemo pa, da je od tedaj Hitler s svojim štabom zaklenjen v Monakovem v pravečem konklavu, kjer ne moremo slutiti, kaj se bo skuhalo. Ali bo Nemčija skupno z drugimi državami pripravljena prevzeti garancijo za evropski in svetovni mir, ali pa bo s še hujšim oboroževanjem pogrnala tudi ostalo Evropo na isto, za mir v resnici zelo opasno pot, ki bi nas vedla v nič kaj veselo bodočnost.

Vse bolj postaja jasno, da miru ne bodo vzdržale same pogodbe in pa politične države zveze. Preveč namreč čutimo, da nad nami leži nekak demonski, ki je postoteren izraz golemu materializmu in sebičnosti predanega poedince. Odkar se mnogokje oficijelno ne priznava več nauk o Bogu očetu vseh ljudi in vseh narodov, in odkar se za metajo tudi dolžnosti, ki za nas vse iz tega nauka izvirajo, imata pravica in pravičnost v zgolj državnih pravicah tako malovredno poročilo, da jih državni ne brez ironije v resnici lahko imenujemo le »eunje papirja«. Kjer ni več priznana pravica in večni zakon, je odprta prosta pot krivici in nasilju. Če ne odloča več pravo, odloča nasilje, kakor ga diktira narodni ali državni egoizem. Kdor je močnejši, si lahko upa vse! Ta miselnost je pravo netivo za vojne strahove. Kajti, ako sili zoperstaviš zopet le silo, potem imaš pač vojno, katere posledica bi bilo, to vemo, splošno uničevanje.

V tem začaranem krogu se suče danes Evropa in počenja nekaj, česar prav za prav ne bi hotela, ter pripravlja vojno, o kateri že vnaprej ve, da bi bila skupen grob vseh vojujočih narodov. Očitno tega fatalnega razvoja ne bodo zavrele ne pogodbe ne državni bloki. Zavreti in preusmeriti ga more samo nov duh, ki ne bo gnus in hrane od nacionalnega sovraštva ter državnega egoizma, temveč ki bo odmev praravnega klika človeških duš, da so »bratje vsi narodi«. To je krščanski duh pravice in ljubezni in vseh drugih čednosti, ki življenje že v navadni družini napravijo veselo in zadovoljno in ki naravno tudi človeško družbo spremenjajo v eno samo veliko družino narodov. V tem duhu narodi ne iščejo, kar jih loči, ampak kar jih zbližuje. Skupnost kulture, civilizacije, gospodarstva in zlasti vere so močne in trajne mednarodne vezi. Edino ta duh je zmožen resnično razorožiti Evropo.

Te dni smo slišali o veličastni mirovni manifestaciji katoličanov v Lurdu, ki se nam kot doprinos k mednarodnemu miru zdi važnejši dogodek, kakor vse drugo, kar se je zadnje čase na tem področju podvezlo. Nad 800.000 vernikov je bilo zbranih, zastopani so bili skoraj vsi katoliški narodi sveta, ki so drug ob drugem v bratski slogi dvigali z zaupanjem svoje prošnje k Kraljici miru, da pri Bogu izprosi mir za ves človeški rod. Takšne močene entene sre Evropa že dolgo ni videla, zlasti če pomislimo, da so v Lurdu bile s svojimi brati in sestrami združene desetine milijonov katoličanov vsega sveta. Želimo le, da bi ta duhovna zveza sre v vsakem slučaju in v vsaki preizkušnji držala. Cerkev je tokrat za vsakogar nedvomno spregovorila, preprosti državljani in vodilni državni ne bodo mogli prezreti njenega klika, kakor svet ni mogel prezreti njenega klika, pred nekaj tedni odločnih besed sv. očeta, ki je kot poglavar največje duhovne sile na zemlji klical preklestvo na tisti narod, ki bi hotel vojno. Naj bi se duh miru in mednarodnega prijateljstva iz lurske votline razlil čez vse svet, naj bi vsi katoličani brez razlike narodnosti postali njegovi iskreni apostoli!

Po svetovni vojni so katoličanom večkrat očitali, da so v letih pred vojno in zlasti 1914 premalo storili za ohranitev svetovnega miru. Očitek je bil zlasti pogosten od strani socialistov, pa čeprav so bili baš oni, ki so v oni usodni dobi predstavljali kot II. internacionala brez dvoma najmočnejšo mednarodno organizacijo, katere pa razven nekaj izjem, kakor so se našle v vseh taborih, res ni ničesar bistvenega pokrenila, da prepreči krvav spopad. Ni tu mesto, da bi preiskovali, v koliko so katoličani leta 1914 v vodstvu evropske državne politike odločevali. Tudi ne izključujemo možnosti, da so kje res podlegli splošni vojni psihozi, kar

Mučno pripravljane podonavske konference

Mussolini kliče Avstrijo in Madjare

Rim, 29. aprila. TG. Tukaj potrjujejo vesti, da je predsednik italijanske vlade Mussolini povabil zunanje ministre Avstrije in Madjarske, naj se snidejo dne 4. majnika v Benetkah, da se z italijanskim državnim podtajnikom Suvichem razgovore o raznih vprašanjih, ki se tičejo bodoče podonavske konference. Pri tem je zelo važno poudariti popolnoma novo dejstvo, da je šef italijanske vlade v svojem vabilu naglasil, da razgovori ne bodo vzeli za podlago pogodbe, ki je bila sklenjena med Italijo, Avstrijo in Madjarsko lani 18. marca (tako imenovani italijanski trikot), ker so se takrat zvezali proti MZ, katero so smatrali za nasprotnico, ki jo je treba oslabiliti, marveč da bodo razgovori v Benetkah vzeli za podlago italijansko-francosko resolucijo, sklenjeno v Rimu ob priliki Lavalovega obiska pri Mussoliniju dne 7. januarja letos, ko je Mala zveza v očeh italijanske zunanje politike nehala biti sovražnica, ampak skupina držav, s katero Italija želi prijateljskega sodelovanja.

Italijanski trikot, ki bo zboroval v Benetkah, bo moral torej spremeniti svoj rojstni list v osnovah ter študirati, kako pridobiti za prijateljsko sodelovanje v Podonavju tiste države Male zveze, ki jih je imel prvotno namen slabiti in razkrajati. Posvetovanje Italije, Madjarske in Avstrije je postalo nujno, odkar sta Francija in Italija prišli do prepričanja, da v podonavski kotlini ni mogoče ukreniti ničesar proti volji Male zveze in da bo avstrijska neodvisnost — kajti to je poglavitni predmet italijanske diplomatske akcije — samo takrat zavarovana, če bodo za njeno neodvisnost jamčili predvsem države Male zveze.

Suvich v Benetkah brez dvoma vprašal Berger-Waldenega in barona Kanyo, kako si Avstrija in Madjarska zamišljata zblizanje s svojimi sosedmi, predvsem kako si predstavljata to zblizanje, ko istočasno vstrajata pri svoji zahtevi po svobodi v oboroževanju — zahteva, ki jo države MZ glado odklanjajo vse dotlej, dokler niso dobile otipljivih enakovrednih jamstev za to, da ojačeni Avstrija in Madjarska ne bosta svoje pomnožene vojaške sile obračale proti njim.

Podonavska konferenca namreč, ki je bila prvotno najavljena za 20. majnik, ki je bila nato preložena na 3. junij in se bržkone ne bo mogla sestati pred 15. junijem, ima pred seboj toliko gradiva, toliko na prvi pogled nepremagljivih ovir, da je treba začeti odklopavati pot od začetka. Po italijansko-francoski resoluciji z dne 7. jan. naj bi sosedje Avstrije podpisale pogodbe o nevmiševanju v medsebojne notranje zadeve, ki naj bi izključila tudi vsako podpiranje propagande, ki bi ogroževala neodvisnost kake države podpisnice, ali bila nevarna njenemu političnemu in socialnemu režimu. Po podpisu te pogodbe bi posamezne države dobile pravico, da se med seboj, dve po dve skupaj, povežejo s posebnimi »izvršnimi pogodbami«, to se pravi s drugimi besedami, z vojaškimi pogodbami.

To se bere gladko in lepo. Toda kdo bo verjel, da bo Nemčija to pogodbo podpisala in koliko je takšna pogodba vredna brez nemškega podpisa? Isto je z Madjari, ki se nagibljejo sedaj k Nemčiji. Italija vodi sedaj dolgovozno in dolgotrajno debato z Nemčijo glede te pogodbe. Vse to so prazna besedičenja, dokler ni razčiščen drugo temeljno vprašanje, to so Habsburžani, ki ga smatrajo države Male zveze za mednarodno vprašanje in ga brez vsake debate sploh odklanjajo, česar pa vsaj dozdaj niti Avstrija, niti Italija nista hoteli uvideti. K temu pride sedaj še zadeva z oborožitvijo Avstrije in Madjarske. Preden se bodo pogajanja za podonavski pakt prebredla skozi vse te ovire, bo trajalo še silno dolgo, tem bolj dolgo, čim počasneje bodo velesile in Avstrija sama uvidevale, kaj je za države Male zveze v Podonavju bitno, kaj pa ne.

Še vedno ni francosko-ruske zvezne pogodbe

Pariz, 29. apr. c. Pogajanja za podpis pogodbe med sovjetsko Rusijo in Francijo se še zmeraj vlečejo naprej. Danes se je izvedelo, da je Laval v soboto Potemkinu povedal nekoliko prijateljskih nasvetov, ki jih naj takoj sporoči v Moskvo in zaradi teh prijateljskih nasvetov se je večeraj, v nedeljo, sestala moskovska vlada sovjetskih komisarjev na sejo, kjer je obravnavala novofrancoske pomisleke proti pogodbam.

Danes popoldne ob 17 pa se je Potemkin podal k Lavalu v zunanje ministrstvo in bo s svoje strani prinesel nekoliko prijateljskih nasvetov iz Moskve. Splošni prijateljski ton teh razgovorov postaja zmeraj širši in zato se ni računati, da bi bila pogajanja končana že jutri, kakor je bilo to

pa je ob izbruhu vojne, ko je vsak narod bil navezan le še na oficijska in tendenciozna tolmačenja dogodkov, ki niso več pripuščala prave resnice — bilo kaj lahko umljivo. Toda Cerkev se je tudi tedaj trudila, da prepreči krvoprelitje, ali da ga vsaj čim prej konča. Benediktov osnutek mirovnih pogodb je izšel pred Wilsonovimi 14 točkami. Ko bi ga tedaj v celoti sprejeli in bi si zlasti osvojili duha, ki ga preveča, bi Evropa danes brez dvoma bila bolj urejena, gotovo pa ne bi strašila narodov nova vojna vihra. Toda zmagovalci so se bolj zanašali na svojo modrost. Kljub temu se Cerkev ni ujaljevala umakniti mirovnemu delu. Toplo je pozdravila ustanovitve Zveze narodov in njeno delo; podpirala je vsak korak za zblizanje in izmirjenje med narodi.

4. majav Benetkah

Lani „italijanski trikot“ proti Mali zvezi - letos za sodelovanje z njo

Sestanek v Benetkah je brez dvoma znamenje dobre volje italijanske vlade, da izvede zamisel podonavskega pakta, ker sedaj države Male zveze pričakujejo, da se bodo po sestanku lanskih zavzeznik Italije, kmalu pričeli tudi sestanki z onimi, ki naj bi to postali letos.

Tudi Baltik v Podonavje Italija med Poljsko in Litvo

Kaunas, 29. aprila. TG. »Lietuvos Aidas« po-roča, da je dobila litavska vlada od Italije uradno stavljen vprašanje, če bi sprejela italijansko posredovanje za sporazum med Litvo in Poljsko. List pripominja, da je to posledica sestanka med poljskim zunanjim ministrom Beckom in Suvichem v

Benetkah, kjer je bilo sklenjeno, da bo Italija storila od svoje strani vse, da pritegne baltске države v načrt podonavskega varnostnega sistema, da bi s tem izključila možnost, da bi bil Baltik izročen izključno le na milost in nemilost sovjetske Rusije. List pravi, da Litva posredovanja ne bo zavrnila, ker sprejme radevolje vsako pomoč, da pride do svojih zgodovinskih mej (Vilna op. ured.).

Italija upa na Nemčijo

Dunaj, 29. aprila. c. Tukajšnja »Reichspost« javlja iz Rima, da je italijanska vlada v tesnih stikih z državami Male zveze glede priprav na podonavsko konferenco in da se iskreno trudi, da bi pridobila sodelovanje Nemčije. Baje so v Rimu mnenja, da je to pričakovanje utemeljeno.

Italija bo izmodrila Madjare

Pariz, 29. aprila. c. V Parizu so bili nekoliko presenečeni zaradi tega, ker je Italija za dan 4. majnika sklicala v Benetke predhodno ožjo konferenco med Italijo, Madjarsko in Avstrijo. Tej konferenci bo predsedoval celo sam Mussolini. V francoskem zunanjem ministrstvu so to presenečenje kmalu opravičili s tema dvema dejstvom: Italija si nadeva sedaj zelo važno nalogo, da pripravi Madjarsko do tega, da pristane na podonavsko pogodbo, ki se izdeluje. Madjarska pa se te pogodbe brani, predvsem:

1. zaradi tega, ker ne mara opustiti svojega revizionizma,
2. ker zahteva poseben statut o zaščiti narodnih manjšin.

Medn. pogodba proti terorizmu Pred Zvezo narodov 20. maja

Zeneva, 28. aprila 1935.

Lani, dne 10. decembra je bila od sveta Zveze narodov sprejeta resolucija, s katero je bila Madjarska vsaj delno obdolžena skrivde v marsejskem atentatu. Resolucija je od Madjarov zahtevala, da poroča, kaj je v tem pogledu ukrenila. Madjarska je poslala v Zenevo daljšo spomenico, v kateri priznava skrivdo nekaterih uradnikov, kakor tudi, da jih je za to že kaznovala. Spomenico

Ustoličenje novega primasa Anglije

London, 29. aprila. TG. S stoletja starim sijajem, ki se je ohranil samo še v Angliji, je bil danes v Londonu v westminstrski katedrali ustoličen novi katoliški primas Anglije nadškof Arthur Hinsley. Westminstrska katedrala je bila vsa preoblečena v rdečo svilo in na tisoče sveč in lučie jo je razsvetljevalo. Ves angleški episkopat je prišel k obredom, ki jim je sledila zunaj in znotraj stolnice tisočero glava množica vernikov. Obredom je prisostvovalo več aktivnih ministrov, ves diplomatski zbor, veliko število poslancev in članov zbornice lordov. V svojem govoru je novi nadškof povedal, da prinaša seboj iz Rima papežev klic po svetovnem miru in njegov poziv, da naj Anglija stori svoje, da se bo v mednarodno življenje vrnil mir, potem ko bosta iz njega izrinjena s pomočjo krščanstva samoljubje in zavist.

so preštudirali predstavniki držav Male zveze iz pride pred zasedanje sveta Zveze narodov dne 20. majnika. Poročevalce o tem predmetu je angleški minister Anthony Eden.

V zvezi s študijem madjarske spomenice in končne izjave Zveze narodov, če je z madjarskimi ukrepi zadovoljivo ali ne, pride na dnevni red vprašanje mednarodne pogodbe proti terorizmu, ki je bila tudi omenjena v resoluciji z dne 10. decembra. Postavljen je bil poseben odbor predstavnikov 11 držav, med katerimi tudi predstavniki Madjarske same in sovjetske Rusije. Jugoslavija v tem odboru ni dobila mesta, kar je takrat zenevske kroge malo začudilo. Osnove mednarodne pogodbe proti terorizmu je napisal že francoski zunanji minister Laval v posebni spomenici. Toda kljub temu imamo tukaj vtis, da pogodba še ni dozorela. Po splošni debati pred svetom Zveze narodov bo bržkone v okviru »teroristične komisije«, kot tukaj imenujejo odbor 11 držav, postavljen še poseben pododbor, ki bo s pomočjo pravnih izvedencev sestavil besedilo pogodbe, ki bo omogočila tesno sodelovanje vseh policij pri zasledovanju teroristov in pri pobijanju terorizma.

★

„To je nov dokaz, da Nemčija ne drži besede“

London, 29. aprila. c. Danes se je sestel angleški parlament, jutri pa se sestane zbornica lordov. Obe zbornici bosta obravnavali mednarodni položaj in se v obeh pripravila zelo ostra debata proti Nemčiji, ki je v soboto sklenila, da bo zgradila 12 podmornic in s tem znova prekršila versailsko mirovno pogodbo.

Kmalu po pričaku seje je prišel v parlament zunanji minister sir John Simon. Takoj se je dvignilo več poslancev, ki so ga interpelirali glede odločitve Nemčije, da se začne oboroževati na morju. Sir John Simon je mirno odgovoril sledeče: »Znano mi je, da je v soboto zastopnik nemškega vojnege ministra obvestil našega monarhiškega atašaja v Berlinu, da bo Nemčija zgradila 12 podmornic. Naša vlada sedaj proučuje to novo dejanje kršitve mirovnih pogodb. Poudariti pa moram, da kljub temu, da še ni rešeno vprašanje graditve podmornic, Nemčija ni smatrala za potrebno, da bi nas obvestila, da je že pred nekaj tedni odprla prvo podčastniško šolo za armado na podmornicah. To je nov dokaz, da Nemčija ne drži besede in ne misli iskreno. Zato angleška vlada sedaj proučuje ves ta problem v celoti in bodo tozadevni sklepi sprejeti na seji vlade, ki bo v sredo.«

Indija - zvezna država

München, 29. aprila. b. »Münchner Neueste Nachrichten« poročajo iz Simle, da je več kot polovica indijskih samostojnih knezov že privolila v to, da pristopijo k zvezni indijski državi. S tem sklepom bi bila sprememba Indije v zvezno državo zagotovljena in po sedanjem načrtu za federativno ustavo Indije, ki leži pred angleškimi parlamentom, bi bilo mogoče že prihodnje leto urediti zamisel pokrajinskih avtonomij in bi l. 1937 zvezna indijska država postala že dejstvo.

Dunajska vremenska napoved: Še nekoliko jasno. Poslabšanje vremena z južnimi vetrovi.

Jevtičev govor v Zagrebu

Včerajšnji »Ponedeljski Slovenec« je že priobčil nekaj misli iz Jevtičevega govora na volilnem shodu v Zagrebu. Danes prinašamo dobesedno nekaj posnetkov iz njegovega govora.

Zagreb, 28. aprila. AA. Ko se je predsednik vlade g. Bogoljub Jevtič pojavil na odru, ga je ogromna množica ljudi sprejela z navdušenimi ovacijami. G. predsednik vlade je imel nato govor, v katerem je med drugim dejal:

Opozicija

Gospodje! Sedanja volilna borba nam kaže pojav, ki so ga opazili ne le pri nas, marveč se posebno tudi v inozemstvu. Tudi tisti, ki so vodili leta in leta politiko abstinenca in bojkotiranja javnih poslov, so prišli na politični oder, in sodelujejo pri volitvah 5. maja. To bi bilo treba pozdraviti, če bi stali pred svoje volilce, kakor bi bili njihova javna dolžnost, z jasno določenim, javno objavljenim konstruktivnim programom. Na žalost, temu ni tako. Edino resna je opozicijska lista g. Mačka. Ta lista naj predstavlja tako zvano »združeno opozicijo«. Po pravici smemo vprašati, v čem se je opozicija združila, kakšen je njen pozitivni program in kdo ga pozna. Vi veste, da je bilo prvo dejanje sedanje kraljevske vlade ukaz o pomilostitvi g. Mačka. Po strašni marsejski tragediji se je moralo omogočiti g. Mačku, naj v prostosti in brez obvez izpraša svojo nacionalno vest in pretehta svoje prejšnje hude napake. Slo je za to, da prevzame svoj del odgovornosti pred narodom in pred našo narodno zgodovino. Ta odgovornost je brez dvoma težka, in na nas ni, da bi jo olajšali. Kraljevska vlada je ravnala po svoji politični uvidenosti, vendar se v g. Mačku ni ne zmotila ne razočarala.

Drugi del združene opozicije pa je sestavljen iz raznih vrst in brez skupne akcije. Manjka mu vsakega programa. Taisti možje, ki so uživali nekoč ugled, pripovedujejo svojim volilcem enkrat tako, drugič pa drugače, kakor nanese. Kakšna in kolikšna je politična in pozitivna vrednost takšne opozicije, ni težko uganiti. Zato se ni čuditi, da v 15. letih našega nacionalnega življenja ni mogla urediti medsebojne odnose svojih načelno zelo omahljivih skupin, in zaigrati v naši državi resno vlogo. Prijatelji! Naša dolžnost je, da od tod opozorimo neke svoje hrvatske brate, naj se ne dajo zapeljati od negativnih stremeljenj, preteklosti, marveč naj vedrega čela in s popolnim zaupanjem počiste svoje lastne sile in bodečnost samo v zedinjeni nacionalni državi. V njej bomo vsi lahko našli zadostne pravice in vso željeno enakost kakor tudi

spas od vseh nevarnosti okoli nas in med nami samimi.

Medtem ko bomo mi iskali najboljše oblike strankarskih sporazumov, pa bodo drugi narodi tekmovali med seboj s sodobno organizacijo moči in napredka, prihajajoče preko vseh ostankov preteklosti. Ali smemo dovoliti, da naš kmet iz Zagorja, kakor oni v Sumadiji, še naprej gospodarsko propada in kulturno nazaduje? Ali naj še dalje gledamo, kako naj naš narod še dalje socialno in zdravstveno propada? Jaz pravim ne in nikoli več. Preveč smo se zadnjih 15 let pečali z drugimi vprašanji, samo ne s pravnimi potrebami in željami našega naroda. Začeti moramo od spodaj in zgraditi na homogeni, gospodarski in socialni osnovi jugoslovenstva spoštovano, zdravo in močno nacionalno državo. Na tej podlagi bomo najlažje zgradili svoj trdnj budočnost in pospešili napredek vseh slojev našega naroda.

Banovinske samouprave

Kraljevska vlada, gospodje, bo z oporo narodnega zaupanja predložila narodnemu predstavništvu zakon o organizaciji širokih banovinskih samouprav. To je ena njenih glavnih političnih nalog. Smatra jo za pogoj racionalne državne organizacije in za poročstvo naše notranje ureditve. Sodobna država je pravna država, v kateri je spoštovanje zakonitosti in zamenjavega pravnega reda nedotakljivo načelo. Priznati moramo, bratje, da je potreba resna in da moramo zaradi tega ta svoj ugled še posebej in brez vsakega kompromisa negovati. Posebno pa moramo skrbeti, da ustvarimo čim večje možnosti dela in kapitala v naši nerazviti in gospodarsko slabo organizirani državi. Čim več kruha in čim več dela za vse! To naj bo naše geslo v sedanjih hudih časih brezposelnosti, in socialne in moralne zmede.

Konkordat

Bratje! V svoji deklaraciji v narodni skupščini je kraljevska vlada poudarila, da čim pravilneje uredi odnose države s katoliško cerkvo s sklenitvijo konkordata s sveto stolico. Srečen sem, da lahko pri tej priliki sporočim, da se pogajanja za konkordat s sveto stolico dokončana in da bomo v kratkem lahko sklenili konkordat med sveto stolico in kraljevino Jugoslavijo. Kolikšne obojestranske koristi in moralnega spokoja za obe strani bo to, ni treba posebej naglašati. Medsebojno neopraceno nezaupanje, ki je trajalo leta in leta, se bo umaknilo prijateljskim odnosom in sodelovanju.

Pred 19. majem v ČSR

Dejstvo, da je češkoslovaška republika še danes v trli, fašističnega in komunističnega nasilja polni Evropski, takorekoč otok široke demokracije, lahko pripisujemo predvsem dvema okolnostima: prvič je v zavdanja vrednem položaju, da se ji namreč svetovna gospodarska kriza do nedavna skoro ni poznala in da niti danes v republiki ni zavzela takšnega obsega, kakor v srednjih državah. Življenjski standard je zlasti na Češkem in Moravskem še sedaj prav visok. Zadovoljnost ljudstva pa omogoča večjo individualno svobodo, kar je zopet osnova močne države. Drugič pa je osebnost predsednika Masaryka še vedno tako silna in uživa toliko odkritega spoštovanja pri vseh petih narodnostih v republiki, da pred njo klone vsak poskus nedemokratskega nasilja.

Sedaj pa se zdi, da je ta, lahko bi rekli izjemni položaj bratske republike v nevarnosti. Zet lani je bila vlada prisiljena predložiti zakon o pobijanju brezposelnosti. Ukroji, izdani z namenom, da se ojači obrambna moč države, niso našli na odpor: kajti bilo bi blazno zatiskati si oči pred grozečo nevarnostjo kljukastega kriza. Nesporazume pa je povzročilo več gospodarskih reform in to ne le med vlado in opozicijo, pač pa celo med vladnimi strankami samimi. Sledil je predčasen razpust parlamenta in senata ter razpis novih volitev. Javnost je pričakovala, da bodo volitve šele jeseni; kajti navadno želi sleherni vlada ohraniti moč čim dalj v rokah. Važno vlogo pri odločitvi majskega termina so imeli agrarci, ki se boje, da bi jeseni močno nazadovale, če bi kmetje ne mogli dobro prodati pridelkov.

Kaj prinesejo volitve, prve, ki se bodo vršile v znamenju naraščajoče krize? Posebnih presenečenj ni pričakovati. Agrarna stranka po smrti dr. Svehle sicer nazaduje, vendar ni verjetno, da bi izgubila prvo mesto. Narodni socialisti bodo morda še pridobili s svojimi odločnimi zahtevami po ureditvi državnih mej po preosnovi državne uprave, po agrarni in gozdni reformi, z zahtevo po državni kontroli bančnega kapitala itd. Sicer pa vprašanje starih strank in starejših volivcev ni tako važno in ne bo prineslo večjih sprememb. Pomembna pa bo odločitev onih, ki so v zadnjih šestih letih dobili volilno pravico, to je mladost. So to ljudje, ki krizo najbolj občutijo in ta jim kaže skoro brezupno budočnost, pa naj gre za delavce, kmete, obrtnike ali razumnike. Koliko teh mora po dveh letih vojašne čakanosti leta na skromno službo ali pa, v boljšem slučaju, zivotariti z nekaj sto kronami mesečno. Te ljudi pač lahko pridobe le radikalne smeri, ki jim dajejo upanje na nagel in temeljit preobrat. Ravno radikalnost in fanatična dogmatičnost se tako neresnih gesel pa sta glavni oznaki dveh, sicer različnih, a v svojih metodah vendar tako podobnih pokretov: komunizma in fašizma. Razumljivo, da absolutna gotovost v uspeh navadno prav negotovih načrtov ter objubljanje vsega, omani mladino, ki v borbi in strahu za vsakdanji kos kruha ne more in neče razmišljati. Zato je verjetno, da bosta komunizem in Strikbnega narodno zenotenje (fašizem) dobila ravno iz teh vrst največ. Proč se fašizem kot komunizem, kajti Čehi in Slovaki so narodno globoko zavedni in te zavesti, ki je vodila oba naroda skozi desetletja v borbi za svobodo, ni tako lahko hitro zamenjati z megljenim internacionalizmom, ki doslej še ničesar od brega ni pokazal. Nasprotno, komunizem, ki negira zavest narodne pripadnosti in ki je igral v ČSR vedno dvoletno vlogo, izgublja na račun narodnih pokretov in Zenotenja. Zlasti se to vidi na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, kjer ti pokreti močno naraščajo (tudi na račun vladnih strank).

Slovaki in Ukrajinci, ki pomanjkanje že močno občutijo, računajo, da bi jim decentralizacija, ki pomenja več narodne svobode, prinesla omiljenje krize. Tako bi laže ome-

jili dotok češke inteligence, ker bi pri novih uradih lahko zaposlili svojo, ker bi se kot manjša enota gospodarsko laže uredili in konsolidirali in ker bi enakopravni s Čehi brez svoje škode izmenjavali poljedelske pridelke za industrijske izdelke. S sigurnostjo računajo, da bosta na Slovaškem avtonomistična Hlinkova ljudska in Razusova stranka narasli. Zlasti prva in to kljub temu, da nima denarnih sredstev za agitacijo, niti ne spretnih agitatorjev. Vstaja pač v ljudstvu samem prepričanje, da bi se mu bolje godilo, če bi imelo samo vpliv na svojo usodo, če bi bilo domo svoj gospod. In to mu lahko da le samouprava. Tudi med Ukrajinci se pojavljajo nacionalni pokreti, ki pa pri teh volitvah še ne bodo mnogo pomenili. Voditelji (n. pr. Kurtyak) delajo v sporazumu s Hlinko in da bi drug drugemu pri volitvah ne ovirali, so si celo razdelili obsejne slovaškopodkarpatske okraje po pretežni večini prebivalstva.

Volilni boj je v republiki v polnem razmahu. Casopisje napada, grozi, objublja, vladno tudi objavlja razne predvolilne vladne ukrepe, ki razbremenjujejo ljudstvo, še več pa s množic in nemogočih obljub za po volitvah. Stranke se bore za simpatije ljudstva, kajti tajnosti volitev jamči, da bo le res priljubljeni zmagal.

Položaj koalicijske, ki je na vladi v teh kritičnih časih, ni pač zavirljiv. Da pomaga praktično vzdržati evropsko ravnotežje, ki ga razni »papirnati dogovori le slabo podpirajo, mora vlada pristajati na nove in nove kredite za obrambne vojaške svrhe. Ti izdatki in pa naraščajoča gospodarska kriza pač hudo pritiskajo delo na finančno tako močno republiko.

Povrhu grozi z zapada vedno bolj kljukasti križ, ki se je že vgnezdil za mejo, na vzhodu pa grozi poljski imperializem in madžarski revizionizem. Praga bo najbrž dovolj modra in bo spoznala, da je nastopil trenutek, ko si mora zagotoviti tudi za budočnost popolno notranjo solidarnost. To bo dosegla najlažje s tem, da bo izvedla decentralizacijo in dala Slovakom in Ukrajincem široke samoupravne svoboščine. (O tem v poučenih krogih že deli časa govorniki.) S tem bo še bolj pokazala razliko med seboj in okolnimi fašistično-centralističnimi državami, obenem pa dosegla, da se je bodo vse narodnosti, že iz lastnih interesov, trdno oklenile. Praga rabi močno hrbenosti, ki ji bo pomagala proti nevarnosti sivega zapada. Ta hrbenost ji more vsaj sedaj biti le veren, zvest in enakopraven narod, ki ga bo nanjo vezala ljubezen.

Praga, 29. aprila, b. Danes popoldne bo seja vlade, na kateri bo najbrže prepovedano delovanje sudetsko-nemški domovinski fronti iz razloga, ker njeno ime ne ustreza zakonskim določbam.

Arabci na pomoč Abesiniji

Rim, 29. aprila, b. Po informacijah tiska je abesinska vlada pred kratkim poslala v Arabijo svoje delegate, ki so obiskali kralja Ibn Sauda in mu stavili predlog, naj bi Arabci pomagali Abesiniji za slučaj, če pride do vojne med njo in Italijo. Izgleda, da je Ibn Saud, ki želi zaenkrat ostati še nevtralen, v abesinskou-italijanskem sporu odklonil abesinski predlog, ki bi tvoril za sklenitev sporazuma med kraljevino Ibn Sauda in Abesinijo. Po posetu v Gadi potuje abesinska delegacija sedaj v Evropo. Abesinska vlada in abesinski cesar sta poverila to delegacijo, da konzultira vlade evropskih držav v akciji, ki bi se imela izvršiti v Zvezi narodov glede neodvisnosti Abesinije. Abesinija računa tudi na pomoč Velike Britanije, ker so se že tekom tega meseca vodile debate glede abesinsko-italijanskega spora in kjer je prišlo do izraza mnenja, da bi bilo dati Abesiniji isto garancijo za neodvisnost kakor Avstriji.

Komunistična nevarnost v Kitaju

Dvoboj med Japonsko in Rusijo

Na Kitajskem je zopet vse narobe. Potem ko si je Japonska prisvojila Mandžurijo, se ruska sovjetska unija pripravlja, da odtrga od cesarstva sredine: zapadne kitajske province, predvsem takozvani Vzhodni Turkestan. Ker je to deželo, ki je od ruske turkestansko-sibirske proge še vedno par tisoč kilometrov oddaljena, ne glede na visoka gorvoja in pušave, ki leže med njo in Rusijo, težko osvojiti z zapada, skušajo sovjeti doseči svoj cilj s tem, da so zopet z bogatimi denarnimi sredstvi oživili komunistični pokret na Kitajskem, ki zavzema zlasti osrednje province te ogromne države.

Ruska sovjetska unija je obrnila svojo pozornost na Kitaj, že od samega začetka. Bil je čas, ko se je zdelo, da bo komunizem, ki ima močno oporo v veliki bedi kitajskega kmetovalca, prepičal ves Kitaj, in znani sovjetski agent Karaman je bil v resnici zrevolucioniral vso to državo, ki je zaradi te propagande razpadla v tri dele: v severni Kitaj, ki je danes pod vodstvom patriotskega diktatorja Cankajškega, v južni Kitaj, kjer v Kantonu sedi skoroda neodvisna vlada, in pa v srednji Kitaj, ki je bil celih šest let pod popolnoma neodvisnim komunističnim režimom. Ta režim je obsegal takozvani notranji Fukien in južni Kjangsi, je imel svojo armado, svojo zastavo, svoj tisk in svoj denar. Nemški vojaški instruktor, znani general von Seeckt, ki je vodil vojaške operacije narodne kitajske vlade v Nankingu, komunistov ni mogel premagati. Nato je začel proti njim ofenzivo Cankajšek sam, ki jih je potolkel. Obenem se je pod pritiskom japonske nevarnosti Kanton spravil v Nankingom. Toda znaten del komunistične armade se je prebil skozi oblegavalno vladno armado in se zatekel v gorale province Kvejčov in Sečuan. Tam so komunisti do današnje dne rogovili, ne da bi mogli doseči kakšnih večjih uspehov kakor samo to, da so večali kitajsko anarhijo.

V zadnjem času je Moskva svojim prijateljem na Kitajskem zopet priskočila z izdatnimi sredstvi na pomoč. Razen v omenjenih dveh provincah Kvejčov in Sečuanu, so se vsidrali komunisti zopet tudi v najjužnejši provinci Kitaja Jumanu, ki meji na francosko Indokino, in v provinci Kansu, ki veže Sečuan s kitajskim Turkestanom, kjer danes popolnoma prevladuje ruski vpliv. Če bi se kitajski komunisti na tej črti uveljavili, je jasno, da bi bila odprta sovjetskemu vplivu iz Rusije nevtralna pot tja do osrčja Kitaja, ki bi bil prezan v dva dela. Sama provinca Sečuan je tako velika kakor vsa Nemčija in ima okoli 50 milijonov prebivalcev. Zdi se, da so komunistične armade tukaj pred tedni potolke vladne čete, ker je baje ena cela divizija Cankajške prešla k njim. O Cankajšku pa pišejo, da leži v Nankingu na bolniški postelji.

Če te vesti odgovarjajo dejstvom in ne pomenijo samo pretiravanja kakšnih komunističnih

uspehov v svrhu propagande, potem je ta zadeva tako resna, da zanima tudi evropsko javnost. Vprašanje je namreč, kako bo na to reagirala Japonska, ki je v zadnjem času postala pravi zaveznik Cankajškega in njegove vlade. Vemo, da je Japonska ponudila kitajski vladi veliko posojilo, s katerim naj bi se organizirala močna kitajska armada pod japonskimi častniki. Ni dvoma, da bi se ta namera kmalu uresničila, ako bi kitajski komunizem resno ogrožal kitajsko državo. Ruska komunistična propaganda v Evropi je zadnje čase vsaj na videz popustila samo zato, ker so sovjeti svojo pozornost obrnili predvsem na osvojitve Kitaja po svojih rumenih prijateljih. O tem pričajo uvodniki sovjetskih časopisov, ki pišejo o tem, kako da je treba osvoboditi Kitaj Cankajškeve nacionalistično-kapitalistične diktature in pa njih prijateljev v Evropi in Ameriki. Razume se, da japonska diplomacija tega ne bo mirno gledala. Ta diplomacija je bila te dni in je še zelo marljivo na delu, da prepreči alianco med Francijo in Rusijo in je v tem oziru tudi precej uspešna. Francija ima v Kitaju province, katere bi bile po zmagi kitajskih komunistov ogrožene. Če samo iz tega razloga ne more skleniti prave aliance z Rusijo, ki na Kitajskem vodi propagando proti interesom evropskih držav, da ne govorimo o tem, da Francija nima absolutno nobenega interesa na tem, da bi se po alianci z Rusijo zapletla v konflikt z japonskim cesarstvom. Ruska propaganda v Kitaju je tudi vzrok, da se Japonci nečesto odzvati na ponovne ponudbe sovjetske unije, naj bi Japonska z njo sklenila pakt o nenapadanju. Kar se pa politike velesil v Evropi tiče, japonska diplomacija ne pusti neizrabljene nobene prilike, da se poveča razdor med evropskimi velesilami, zakaj, čim bolj se Evropeci med seboj prepirajo, tem večje so šance za sporazum med Japonsko in Kitajem. Iz vsega tega se da razlagati tudi izvestna desorientacija britanske zunanje politike, kar se tiče Daljnega vzhoda. Na eni strani daje sir Simon potujo ruskim sovjedom, ker se Anglija silno boji kitajsko-japonske zveze, ki bi pomenila najhušji udarec, kar jih je kdaj zadelo Veliko Britanijo, katere bi prenehala biti velesila, če izgubi Indijo. Na drugi strani pa se Anglija zopet zelo boji, da ne bi Japonske prehudo razdržala, zakaj potem nastane za Anglijo v Aziji druga nevarnost: boljše vizacija zapadnega in južnega Kitaja, kar bi tudi pomenilo konec angleških pozicij v Aziji.

Vsi ti momenti silijo Evropo, da posveča dogledkom v Aziji veliko pozornost. Znano je, da je Japonska že zdaj dala nankinski vladi na razpolago več vojnih ladij pod prevezo nujne obrambe proti komunistični nevarnosti. V resnici gre seveda za to, da bi se kitajska politika z japonsko politiko istousmerila — če hočemo rabiti izraz iz hitlerjevske terminologije. Japonska gre svoje pot dosledno naprej.

„Največji revolucionarec Amerike“

Roosevelt o katoliškem duhovniku Coughlinu

Ves svet je moralo osupniti vest, da živi v Ameriki duhovnik, to je Charles E. Coughlin, ki svoje krišanske ideje širi ameriškemu ljudstvu kar s pomočjo 28 radijskih postaj. Njegove nedeljske pridige posluša kakih 50 milijonov ljudi. Nikakega dvoma, torej ne more biti, da so te pridige res učinkovite. Sam predsednik republike Roosevelt je Coughlina imenoval največjega revolucionarja današnje Amerike. Coughlin je predsedniku razlagal encikliko »Quadragesimo Anno« vrsto za vrsto.

Kdo je prav za prav ta Coughlin? Sedem let je študiral filozofijo v kolegiju v Ontariu. Leta 1918 je zapustil samostan in postal dušni pastir na fari. Ko so se mu zazdele meje fare pretesne, je stopil na radijsko postajo v Detroitu in prosil ravnanjela, da bi smel pridigati po radiu. To je bilo oktobra 1926, ko je Coughlin imel prvo pridigo. Ameriškemu ljudstvu je najprej govoril o evangeliju. Poslušalci so osupnili nad zgornostjo tega moza in pričeli so se mu zahvaljevati v številnih pismih. Ta pisma so ga tako vzpodbujala, da je pričel govoriti bolj konkretno, to je o gospodarskih in socialnih vprašanjih. Napadel je komunizem, kapitalizem in prohibicijo. Vsaka nedelja mu je skoraj prinesla novo radijsko postajo. Danes prenaša Coughlinove pridige že 28 postaj. Na tisoče in tisoče pisem prihaja v njegovo pisarno, v kateri dela 100 tajnikov. Uradništvo plačujejo s prispevki poslušalcev. 8000 dolarjev etane pisarna na mesec.

Zločinska ugrabitev nemškega emigranta

Praga, 29. apr. b. Na obmejni postaji Zelená Ruda se je odigrala sroč vznemirljiva ugrabitev nemškega emigranta in bivšega vojaka Reichswehra Landesbergerja, ki je že dlje časa bival na Češkoslovaškem v emigraciji. Landesberger je prišel na to obmejno postajo na povabilo svojega prijatelja iz Monakovega, ki mu je tamkaj napovedal sestanek. Landesberger je pričakoval monakovski vlak na kolodvoru. Ko je vlak vozil na kolodvor, je skočilo iz njega nekaj mladeničev, članov nemških SA-oddelkov, ki so takoj napadli Landesbergerja in ga skušali s silo spraviti čez mejo. Nekaj češkoslovaških finančnih stražnikov, ki je opazil razbojniški napad, je hotel napadencu takoj priskočiti na pomoč, vendar pa so ga člani nemških SA-oddelkov vrgli na tla obenem z Landesbergerjem ter so oba surovo pretepli. Finančni stražnik je obležal nezavesten v krvi na tleh, kjer so ga podivjani narodni socialisti pustili ležati, potem ko so pretepenega Landesbergerja, ki je tudi krvavel iz več ran, prenesli čez mejo v Nemčijo. Na kraju, kjer so izvršili zlobni napad, so mladeniči pustili le dve čepci svoje organizacije.

Mednarodni tenis dvoboj

FT Milan: ATK Concordia (Zagreb). Tukaj se je vršil v soboto in včeraj dvoboj med najboljšimi jugoslovanskimi in italijanskimi tenisi igralci. Izidi: Puntec: Del Bono 6:1, 6:1, 6:2. Palada: Rado (Italija) 3:6, 8:6, 6:4, 13:11. Palada: Del Bono 3:6, 6:4, 6:1, 6:1. Puntec: Rado 6:2, 6:1, 6:0. Danes se vrši double, ki pa ob času poročila še ni končan. Jugoslavija vodi s 4:0. Italijanski igralec Rado je drugi, igralec za Davisov pokal Italija za Palmierijem, ki je najboljši italijanski igralec. Jugoslovanom se pozna, da so v dobri formi, ker so igrali vso zimo v Indiji.

Belgrad, 29. aprila, m. Na sportnem igrišču Jugoslavije se je danes pred 5000 gledalci odigrala nogometna tekma med sotijsko »Slavijo« in tukajšnjo »Jugoslavijo«. Gol za »Jugoslavijo« je dal Milošević, za Belgare pa je dala oba gola levo krilo.

Drobne vesti

Washington, 29. aprila. AA. Predsednik Roosevelt je imel govor v radiu in pri tej priliki obrazložil program javnih del, ki se bodo izvršila iz novega kredita 4800 milijonov dolarjev (200 milijard dinarjev).

Dunaj, 29. aprila. AA. V Hadersdorfu je orožništvo razgnalo neki komunistični shod. Več oseb je ranjenih, 16 oseb so aretirali.

Praga, 29. aprila. AA. Dva Nemca, ki ju smatrajo za agenta Gestapa, sta v Zelenzi rudi na bavarski meji ugrabila moža, o katerem sodijo, da je nemski begunec, ki je živel na Češkoslovaškem.

London, 29. aprila. AA. Včeraj je umrl star 83 let lord Gladstone, sin znamenitega britanskega državnika in velikega prijatelja balkanskih narodov Viljema Gladstonea.

Dunaj, 29. aprila. AA. Semkaj je prišla romunska kraljica-mati. Obiskala bo princeso Ileano, nato pa nadaljevala vožnjo v London.

Varsava, 29. aprila. AA. Zunanji minister Beck je imel sroč daljši sestanek z maršalom Piłsudskim.

San Francisco, 29. aprila, b. Davi so se pričeli veliki pomorski manevri Združenih držav na Pacifiku. Manevri bodo, vsaj tako se zatrjuje, trajali šest tednov.

Pariz, 29. aprila. AA. Letalski minister Denain se bo odzval vabilu italijanske vlade. Rim bo obiskal 9. maja.

Berlin, 29. aprila. TG. Nemška elektrotehnična tvrdka Siemens-Schuckert je dobila koncesijo egipčanske vlade za zgradbo velikega jezua in sesalnih naprav v Zgornjem Nilu.

Monakovo, 29. aprila. TG. Danes je kardinal Faulhaber blagoslovil dve letali, deset avtomobilov in dva tovorna avtomobila, ki jih nemški katoličani darujejo katoliškim misijonom v nekdanjih nemških kolonijah.

Frankopanska proslava v Ljubljani

Danes, v torek bo sv. maša v franciškanski cerkvi ob 9. Po sv. maši bo requiem z asistenco.

Slovenski procesija v Holandiji

Naši izseljenci so prav lepo praznovali veliko noč

Heerlen, dne 24. aprila.

Čeravno se je število naših izseljencev v premočnem revirju v Limburgu zaradi krize v zadnjih letih zelo skrčilo, vendar nam Slovencem v Holandiji s tem kriza ni odvzela značilnosti, ki ga ima naš izseljenec tukaj: ostati tudi v tujini do smrti veren in zvest sin katoliške cerkve. — Znaša je agnost naših delavcev v katoliških društvi sv. Barbare, ki poskrbi, da napredujejo na kulturnem, narodnem, cerkvenem in socialnem polju.

Višek vsakoletnih cerkvenih proslav je pa o veliki noči. Ob velikonočnem času skoro pozabimo, da smo v tujini. Veliki teden potujeta po vseh naših naselbinah in spovedujeta gg. duhovnika Oberžan Drago in »naš pater« Theotim van Velzen. Na veliko soboto nam tudi blagoslovljata po naši navadi velikonočne pirhe. Na veliko nedeljo smo pa lepo pripravljeno obhajali Vstajenje v krasni cerkvi v Heerlerheide, ki je nekako središče premočnega revirja v Limburgu.

Društva sv. Barbare so organizirala, da so se pripeljali naši z avtobusi iz Lutterade, Brunssuma, Hoensbroeka, Eygelshofena, Spekholzerheide, Chevremonta. Iz bližnjih krajev (Heerlerheide, Schaesberg in Nieuwenhagen) jih je veliko prišlo peš. Zelo lepo število se jih je pripeljalo na kolesih. Ze četrt pred 5 zjutraj smo napolnili veliko cerkev v Heerlerheide. Zabučale so orgle in mešani zbor »Zvon« iz Heerlerheide je zapel veselo Alelujo. Globoko zamišljen cerkveni govor našega priljubljenega izseljenskega duhovnika g. Oberžana o trdni in živi veri je nam vsem segel globoko v naša srca. Po pridigi je pa kar zašumelo po cerkvi, kajti ogromna množica našega ljudstva se je začela pomikati proti glavnemu oltarju, kjer sta delila g. Oberžan in še en holandski duhovnik sveto obhajilo. Tolkale števila naših kot sedaj tukaj še nismo videli pristopiti k obhajilni mizi. Zares blagoslovljeni prazniki.

Imeli smo pa tudi procesijo z Najsvetejšim

iz cerkve na prosto. Z radostjo v srcu pa tudi s ponosom smo gledali na veliko procesijo, ki je korakala po trgu in ulici. Najprej križ, za njim je svirala slovenska godba iz Brunssuma. Potem je sledila dolga vrsta naše izseljenske šolske mladine, dečki in deklice. Ker žal nimamo več naše slovenske učiteljice Azmanove, nam je letos uvrstil našo mladino tajnik Zveze društev sv. Barbare g. R. Selič. Za mladino so bili v dolgi vrsti sami možje, med njimi zastave društev sv. Barbare iz Brunssuma, Heerlerheide, Lutterade, Spekholzerheide in Hoensbroeka. Tem so sledili pevci in pevke iz Eygelshoven-Chevremonta pod podstvom dirigenta g. Belinca, ki so prepevali velikonočne pesmi.

Sedaj so stopali predsedniki naših društev z gorečimi svečami, potem ministri in duhovščina s Najsvetejšim. Tem je pa sledila nepregledna vrsta naših žen in deklet. Čeprav je bila pot procesije precej dolga, smo bili prvi že pri cerkvi, ko je zadnji del procesije šel iz cerkve šel.

Velikasten je bil pogled na ta krasen sprevod. Ni ga bilo med nami, ki se mu ne bi utrnula solza v obeh, saj nam je ta lepa velikonočna slavnost dala zopet novih moči na pot v vsakdanje življenje težav in križev, ki jih imamo v tujini še več kot doma. Po končani slovesnosti smo še pred cerkvijo drug drugemu vošili vsele velikonočne praznike, nakar smo posedli v pripravljene avtobuse, ki so nas zopet odpeljali na naše domove, razkropljene po Limburgu; nekateri so oddaljeni do 20 kilometrov. Razšli smo se s trdno obljubo ostati trdni in zvesti v naši sveti veri.

Zahvaljujemo se pa izseljenci iz srca našima duhovnikoma Oberžanu in p. Theotimu, slovenski godbi iz Brunssuma, pevskemu društvu »Zvon« iz Heerlerheide, pevskemu društvu iz Eygelshoven-Chevremonta, dalje odboru »Zveze« in vsem drugim društvom sv. Barbare v Holandiji za njihovo poštrevnost pri njihovem agilnem delu za naše izseljence. — Izseljenec.

Iz notranje politike

Deputacije pri g. preds. vlade

za popravno uredbo o znižanju draginskih doklad državnim in samoupravnim uslužbenem

V nedeljo, dne 28. aprila 1935 je sprejel g. ministrski predsednik Bogoljub Jevtič deputacije zastopnikov 20 organizacij državnih, samoupravnih in občinskih uslužbencev v Ljubljani, aktivnih in upokojenih, ki jo je vodil predsednik Jugoslovanskega učiteljskega združenja g. Ivan Dimnik. V imenu vseh organizacij in uslužbenstva, včlanjenega v njih, je predsednik Dimnik tolažil gosp. predsedniku vlade želje državnega in samoupravnega uradništva v pogledu znane uredbe o dvojnem zaslužku, odnosno znižanju draginskih doklad, ki je mesto dvojnega zaslužkarjev prizadela v največji meri gospodarsko šibkeje nameščence, njihove družine, posebno pa samce, ki podpirajo onemogle starše. V tem pogledu je izročil predsednik Dimnik gosp. predsedniku vlade posebno spomenico, ki so jo podpisale prizadete organizacije v imenu svojega članstva.

Za pridobljene pravice občinskih uradnikov in uslužbencev ter njihovega položaja.

Podpredsednik Saveza gradskih namestnika in občinskih službenika g. magistratni direktor Jančigaj se je na to v imenu samoupravnih in občinskih nameščenec pridružil izvajanjem predsednika JUU in je iznesel gosp. predsedniku vlade akutne zadeve občinskih nameščenec, posebno v pogledu ohranitve pridobljenih pravic in izpremembe zakona o mestih ter izenačenja z zakonom o občinah v nekaterih točkah. Gospod direktor Jančigaj je izročil g. predsedniku vlade o tem posebno spomenico.

Za polovično vožnjo vsem upokojemcem in samoupravnim nameščencem.

G. inspektor Mlejnik je v imenu vseh upokojenec obrazložil g. predsedniku kraljevske vlade želje upokojenec v pogledu znižanja vožnjnih ugodnosti za upokojece in izjednačenja upokojenec in samoupravnih nameščenec v tem oziru z aktivnimi državnimi uradniki. Nadalje je omenil vprašanje izjednačenja starih upokojenec in rednega izplačevanja mesečne pokojnine. Izročil je spomenico v tem pogledu. Posebno deputacijo je v pogledu vožnjnih ugodnosti sprejel prometni minister g. Vujčić.

Gospod predsednik vlade je pazno sledil vsem izvajanjem in je obljubil svojo pomoč v svrhu ugodne rešitve predloženih zadev.

Zakaj kandidirajo Nemci na Jevtičevi listi

»Deutsches Volksblatt« je v nedeljski številki objavil članek dr. Hansa Moserja o »volivnem zakonu in majhnih strankah«. Članek razlaga, kakaj so se Nemci odločili, da kandidirajo na Jevtičevi listi. V smislu volivnega zakona odpadejo

tri petine (221) mandatov na kandidatno listo, ki dobi relativno večino pri volitvah. Članek je preprčan, da bo Jevtičeva lista zbrala večino glasov. Toda tudi ostalih 148 mandatov ne ostane opoziciji. V vsakem volivnem okrožju — v državi je 35 volivnih okrožij — kjer bo imela vladna lista absolutno večino, to se pravi, več kakor vse liste skupaj, bo deležna tudi razdelitve teh 148 mandatov. Dr. Moser računa, da bo vsaj v 15 do 20 volivnih okrožjih Jevtičeva lista dosegla to absolutno večino. Na ta način ji bo dodeljenih novih 50—70 mandatov. Povsem tem bo Jevtičeva lista imela najmanj 221 mandatov, največ približno 290. Le preostanek 50—70 mandatov se bo razdelil med opozicijske stranke. Nekaterke stranke bodo zbrale malo čez 50.000 glasov. Tako bodo mogle poslati v parlament poleg nosilca liste le samo še nekaj drugih poslancev. »Iz teh stvarnih razlogov, ki slone na veljavnih določbah volivnega zakona, zaključuje dr. Moser, je jasno, na kateri listi naše domače nemško prebivalstvo lahko računa na uspeh; iz tega je tudi jasno, zakaj se je nemško vodstvo poleg drugih važnejših programatičnih razlogov tudi iz teh volivno-tehničnih odločil za pridružitve vladni stranki.«

Tednik »Istrac«, glasilo Zveze emigrantskih organizacij, je državno tožilstvo v Zagrebu zaplenilo.

Belgrad - mesto uradnikov?

Zadnje dni se je pojavilo v belgrajskih listih, v »Politiki«, »Vremenu« in »Pravdi« več člankov, v katerih pisci razmotirajo o trgovinski bodočnosti Belgrada. Eden izmed piscev je ugotovil, da je trgovina v Belgradu prišla propadati in da je Belgrad postal pravzaprav samo mesto uradnikov. Članekarji zahtevajo, da je treba iz prestolnice napraviti veliko trgovinsko središče, ki bi stalo na poti med srednjo Evropo in bližnjim vzhodom. »Vreme« predlaga, naj se tudi v Belgradu osnuje ustanova velesejma. List poroča, da so lansko leto ustanovili v Belgradu odbor, ki naj bi organiziral velesejem v jeseni. Poskus je propadel, zato poziva list prizadete kroge vnovič, naj se lotijo tega dela. »Politika« je pisala: »Četudi zadnji med balkanskimi državami, moramo kljub temu vse storiti, kar je potrebno, da napravimo iz Belgrada gospodarsko središče in ognjišče trgovskega prometa.« — Ti članki so toliko bolj simptomatični, ker so se pojavili v vseh listih več ali manj v istem času.

Zagreb proti nemorali

V saborni dvorani v Zagrebu je »Društvo katoliških mošk« sklicalo anketo o pobijanju nemorale v Zagrebu. Prišlo je kakih 70 mošk. Posvetovanje je vodil msgr. dr. Rittig. Poudaril je, da je dolžnost vsakega katoličana, da sodeluje pri akciji za pobijanje nemorale. Za njim je govoril vseučiliški profesor dr. Šilovič. Naglasil je, da je

treba zavarovati mladino pred nemoralnostjo. Na vasi je še zdrav element, medtem ko je mesto pokvarjeno. Za Šilovičem je povzel besedo zdravnik dr. Koprič. Ta je navedel porazne številke o razširjanju spolnih bolezni v Zagrebu. Po statističnih podatkih živi v Zagrebu okoli 93% moških, ki so imeli ali imajo spolno bolezen. V bivši avstroogrski vojski je bilo 50% častnikov spolno bolnih. To je imelo strašne posledice. Za dr. Kopričem je govoril profesor nadškofijske gimnazije dr. Babič. Po njegovem mnenju je nastala med mladino takšna nemoralnost, ker ni mladina vzgojena v katoliškem duhu. Tisk, umetnost in književnost, gledališče in kinematografi širijo med mladino nemoralnost. V Zagrebu je samo en katoliški list in še tega Zagreb malo čita. Zagrebški katoličani se ne brigajo za katoliško vzgojo otrok. Zagreb šteje 170.000 katoličanov, a na to anketo je prišla komaj dobra tisočinka tega števila. Dr. Babič je opozoril na komunistično propagando med srednješolsko mladino.

Negujte usta in zobe z Odovalo zobno pasto in ohranili boste zdrave zobe, tudi v visoki starosti!

velika tuba Din. 13.— mala 8.—

Žalostne posledice prelepa

En fant v grob, drugi v zapor

Litija, 29. aprila.

Na Mamolju, podružnici poljske fare, je bilo v nedeljo žegnjanje, za katero je vladalo letos posebno veliko zanimanje, ker sta se obenem poročili tudi dve Mamolčanki z dvema Šmarčanoma. Vino pa je fantom stopilo v glavo in pričeli so se običajni fantovski prepripi, ki pa so se tu v nedeljo kaj žalostno zaključili. Gruča fantov je posebno robantila v Podmilju, nedaleč od Mamolja. V hiši posestnika Petriča sta se spoprijela 26-letni posestnikov sin Albert Sedevečič, po domače »Kostajev« iz Preske, in 28-letni Janez Vodenik, po domače »Seruški«, posestnikov sin iz Podpoljskega. Najprej sta se obdeleževala s pestmi, nato pa sta naglo pograbilo nože, toda Vodenik je bil hitrejši ter je z enim samim sunkom prerezal Sedevečiču

vrat. Sedevečič, ki je tudi že imel nož v rokah, je hotel še zamahniti proti Vodeniku, toda napravil je le nekaj korakov, nato pa se zgrudil, iz vrata pa mu je z debelim curkom tekla kri. Vodenik mu je prerezal glavno žilo v vratu. V nekaj trenutkih je Sedevečič umrl. Orožniki so Vodenika kmalu nato aretirali ter ga odvedli v litijske zapore. O Vodeniku samem trdijo ljudje, da je bil drugače miren in pošten fant ter dosedaj neoporečnega vedenja, zato kar razumeti ne morejo, kako je moglo priti do kaj takega. Truplo Sedevečiča je ostalo na Petričevem domu. Danes popoldne je na Mamolj odšla sodna komisija, ki so jo tvorili sodnik dr. Pavlovič, zdravnik dr. Ukmar in zapisnikar g. Pečnik. Komisija je ugotovila dejanski stan in odredila pokop trupa.

Številni ponesrečenci

V noči na danes in čez dan je ljubljanska bolnišnica sprejela celo vrsto ponesrečencev, od katerih je nedvomno najhujše ranjena žrtev morilskega poskusa Marije Tomažinove z gradu Bogensperka pri Litiji in o čemer poročamo na drugem mestu. Poleg nje pa je bolnišnica sprejela še devet drugih ponesrečencev in poškodovancev.

V vasi Črncice pri Radovljici je ponoči neki avto povozil 23-letnega čevljarskega pomočnika Alojzija Balanta. Balant je dobil poškodbe na glavi. — Ponoči so na Ambroževem trgu v Ljubljani neki ljudje napadli in pretepli 42-letnega zasebnega uradnika Albina Iškoviča z Dombrovske ceste 23. Iškovič je dobil poškodbe na glavi. — V Zamoštem pri Sodražici se je polil s kromom 19 mesecev stari Ivan Marlot, sin posestnika. Ima hudo opečeno glavo. — V Zagorju ob Savi je padel z drevesa ter si zlomil levo nogo 6-letni delavec sin Milan Repovž. — Pri žoganju si je zlomila desno roko 16-letna Leopoldina Sušnikova, hči kroveca iz Florjanske ulice 18. — S stola je padla ter dobila notranje poškodbe 9-letna hišarjeva hči Rozalija Kroparjeva iz Zgornjega Brnika pri Stari Loki. — Na gorenjskem kolodvoru je butnil vlak vlakovodjevo hčer Terezijo Najgerjevo iz Medvedove ulice 25. Pri padcu je ponesrečenka dobila poškodbe na glavi. — V gozdu je podrla smreka 79-letnega užitarja Janeza Novaka iz vasi Apno pri Cerkljah. Novak si je zlomil levo nogo. — Neznan fantje so ponoči napadli s koli 20-letnega delavca Ludvika Ciferja iz Zabnice pri Stari Loki. Cifer ima poškodbe na glavi.

»Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast!«
»Bran-i-bor« se briga zanje. Pristopajte!

STOLI

iz upognjenega lesa so elegantni, okusni in solidni! Kadar kupujete kakršnekoli stole ali drugo pohištvo,

povprašajte v Kersnikovi ulici (poleg Slamiča)

kjer dobite samo dobro blago od svetovne tvornice

Remec Co., Duplica pri Kamniku

Ako trošite denar, morate vedeti, kakaj ga trošite. Izplača pa Vam se kupovati samo blago, ki je trajno in lepo. Zato štedite Vaš denar in kupujte samo stole »REMEC-CO«.

Dr. F. Kimovec:

Sv. Rešnje Telo ali Evharistija?

Naša stoletja stara beseda za največjo skrivnost naše vere, za največji, najsvetejši zakrament Kristusove cerkve je Rešnje Telo, ali: sveto Rešnje Telo.

V najnovejšem času, zlasti pa letos, ko se pripravljamo na evharistični kongres (shod Rešnjemu Telesu na čast), se menda po vseh listih, celo po nabožnih, ki so pred vsem namenjeni preprostim ljudem, rabi kar naprej tuja, grška beseda Evharistija. — Zakaj? Ali naša stara, morda po skoro tisočletni rabi v razumu, srcih ukoreninjena, z našo vero posvečena beseda ni dobra? Ali bistva te velike skrivnosti ne zadene? Ali naša beseda vsebine tega zakramenta ne pove? Ali je tuja beseda bolj točna ko naša? Ali bistvo in vsebino najsvetejšega zakramenta bolje zajame in izraža?

Kaj beseda Evharistija pomeni?

Evharistija je grška beseda in pomeni hvaležnost, zahvalo, zahvaljevanje. Potemtakem beseda sama z najsvetejšim zakramentom naravnost nima zveze. Prav nič ne zadene njegovega bistva; niti izdaleka ne namigne, kdo je v tej skrivnosti navzočen; niti tega, da je ta skrivnost daritev nove zaveze, s kak-

Na prošnjo glavnega odbora pišem tele vstice.

Izjema so letošnje šmarnice, kjer besedo »evharistija« komaj kateri pisatelj rabi.

tero edino moremo Boga vredno častiti in skrivnosti Rešnjega Telesa ne zgodila kaka nečast, da bi nepoklicana ušesa slučajno ne prišla za to skrivnost, so za njo izbrali nedolžno, glede tega zakramenta nič pomembno besedo »zahvalo« — evharistijo. Tako se jim ni bilo treba bati, da bi kdo njih pogovor o tem poslušal. In je zvedel, če je n. pr. slišal kristjana govoriti: »Danes sem »zahvaloval« (obhajil) prelepo; ali: Jaz imam za »zahvaloval« (R. Telo) doma zlato, srebrno skrinjico; ali: Za »zahvaloval« imam pripravljen dragocen vzden priči: Ali Prijatelj ne sem »zahvaloval«; po »zahvaloval« grem; nocoj bomo na tem in tem kraju darovali, dobili »zahvaloval« — evharistijo? Kako zahvala človeka osreči, kakšno moč ima zahvala za naše srce! — Nobenega na smrt obsojenega ne smemo pustiti, da bi umrl brez zahvale; vsakemu moramo pred bojem, pred smrtjo dati »zahvaloval« — ? Prav nič ni mogel sumiti, da se za nedolžno »zahvaloval« skrivna največja krščanska skrivnost. Največ si je morda mislil: Kako so ti ljudje nespetni in neumno prevzetni, ko jim je toliko za zahvalo, ko se jim tako dobro zdi, da se jim kdo zahvaljuje! Prav iz istega razloga je beseda prišla tudi v starokrščanske spise. Ker je bila beseda »zahvaloval« — evharistija za ta zakrament že stoletja udomačena, jo je cerkev po vsej pravici tudi po končanem preganjanju ohranila v svojem latinskem obrednem (liturgičnem) in znanstvenem jeziku.

»Kadar je pa duhovnik obhajal, je sv. Rešnje Telo verniku položil na dlan desnice (ženske so jo pokrivala s prstom) in rekel: »Kristusovo Telo«, in vernik je odgovoril: »Amen«, Rešnje Telo poljubljal in ga »aužil«, se torej sam obhajal.

Šeni, so jim jo razodeli. Prav iz te skrbi, da bi se skrivnosti Rešnjega Telesa ne zgodila kaka nečast, da bi nepoklicana ušesa slučajno ne prišla za to skrivnost, so za njo izbrali nedolžno, glede tega zakramenta nič pomembno besedo »zahvalo« — evharistijo. Tako se jim ni bilo treba bati, da bi kdo njih pogovor o tem poslušal. In je zvedel, če je n. pr. slišal kristjana govoriti: »Danes sem »zahvaloval« (obhajil) prelepo; ali: Jaz imam za »zahvaloval« (R. Telo) doma zlato, srebrno skrinjico; ali: Za »zahvaloval« imam pripravljen dragocen vzden priči: Ali Prijatelj ne sem »zahvaloval«; po »zahvaloval« grem; nocoj bomo na tem in tem kraju darovali, dobili »zahvaloval« — evharistijo? Kako zahvala človeka osreči, kakšno moč ima zahvala za naše srce! — Nobenega na smrt obsojenega ne smemo pustiti, da bi umrl brez zahvale; vsakemu moramo pred bojem, pred smrtjo dati »zahvaloval« — ? Prav nič ni mogel sumiti, da se za nedolžno »zahvaloval« skrivna največja krščanska skrivnost. Največ si je morda mislil: Kako so ti ljudje nespetni in neumno prevzetni, ko jim je toliko za zahvalo, ko se jim tako dobro zdi, da se jim kdo zahvaljuje! Prav iz istega razloga je beseda prišla tudi v starokrščanske spise. Ker je bila beseda »zahvaloval« — evharistija za ta zakrament že stoletja udomačena, jo je cerkev po vsej pravici tudi po končanem preganjanju ohranila v svojem latinskem obrednem (liturgičnem) in znanstvenem jeziku.

Zakaj so besedo »zahvaloval« — evharistijo izbrali?

Ze »Nauk 12. apostolov« nam namiguje, da so prvi kristjani to skrivnost várovali kot posebno svetino. Jezusov opomin: »Ne dajte svetega psom in svojih biserov ne mečite pred svinje« (Mt. 7. 6) so obračali na Jezusovo Telo in Kri, skrivnostno bivajoče pod obema podobama. Te skrivnosti o Jezusovi pričujočnosti v hostiji in kelihu niso razodeli niti tem, ki so jih poučevali v Kristusovem evangeliju (katehumenom). To pa zato, ker so se bali, da bi kdo te skrivnosti ne izdal, ne oskrnil. Še le ko so novi kristjani bili krščeni in preizku-

Kaj pomeni naša beseda: Rešnje Telo — sveto Rešnje Telo?

a) Sv. Rešnje Telo kot daritev.

Naša beseda bistvo te skrivnosti v srce zadene, vso vsebino zajame. Vse delo Jezusovo za naše odrešenje nam v živi podobi nazorno opisuje. In sicer v obojem zmišlju. Najprej kot daritev: Rešnje Telo pravimo. Tisto Telo torej, ki je nas in ves svet rešilo. Kako? Brž nam ob tej besedi pred očmi vstaja križ, na njem pa Jezusovo telo vse razbito, ranjeno, razorano, odeto v škrlatni plašč rešnje krvi, ki teče iz rok, iz nog, iz prebodene strani... In misel hitro preskoči od križa k povzdigovanju, kjer se sredi naše grozotne križanje Jezusovega telesa skrivnostno obnavlja in nebeskemu Očetu daruje, da nam Oče zaradi njegove skrivnostne smrti prizaneša, nam grehe odpusti in nas večne smrti in pekla reši.

Beseda sv. Rešnje Telo je torej stvarna, točna, hkratu živa, nazorna (konkretna), dejavna (aktivna). Bistvo te skrivnosti v srce zadene in nam ga živo ponazori.

b) Sv. Rešnje Telo kot hrana.

Prav tako določno in jasno nam pove drugi zmišlel te skrivnosti, v kolikor je zakrament. Najprej naša beseda natanko naznanja Jezusovo navzočnost v tem zakramentu. Pove nam čudovito preprosto pa tem natančneje in globlje, da je pod podobama kruha in vina pričujoč Jezus s svojim živim, trpečim, rešnjim telesom.

Enako jasno naznanja, kaj ta podoba kruha, naše vsakdanje hrane, vsebuje: ta hrana ni navaden kruh, marveč je Jezusovo telo, našim dušam za hrano pripravljeno. (Nadaljevanje.)

Ljubljanske vesti:

Smola madjarskega časnikarja

Ljubljana, 29. aprila.

Danes se je pred preiskovalnim sodiščem zaključila pustolovščina madjarskega časnikarja Evgena Reinthalerja, ki je bil 15. aprila ponoči aretiran v mednarodnem vlaku Budimpešta—Ventimiglia in ki je bil izročen našim obmejnim oblastem na Raketu. Reinthaler je zastopnik nekih budimpeštanskih in dunajskih listov ter je prepotoval z vso Evropo. Med Kotoribo ter Plujem se je vozil v II. razredu z nekim trgovcem in njegovo soprogo v skupnem kupeju. Vsi trije so bili utrujeni ter so želeli početi po klopih. Reinthaler je bil kavalir ter se je umaknil iz kupeja, da sta mogla sopotnika leči vsak na eno klop. Naprosil je sprevoznika, naj mu dovoli, da malo posesti v sosednjem kupeju I. razreda, kar mu je sprevoznik dovolil. Reinthaler je šel v prvi razred, tam pa je videl več spalnih kupejev zaprtih. Misleč, da so ti prazni, sam pa je bil truden, si je zaželel postelje. Spomnil se je, da ima s seboj vitrih, ki ga je uporabljal za odpiranje še nedograjene poletne hišice svojega očeta v bližini Budimpešte. Odprl je en spalni kupe, toda na-

glo je nekdo vstal in vprašal, kdo je. Reinthaler je bil duševno pri sebi ter je naglo odvrnil »Revizija!«. Pri drugem kupeju se mu je zgodilo isto in dal je enak odgovor, toda potnik ni verjel ter je skočil za nočnim obiskovalcem. Ta pa se je skril v vlaku. Potnik je alarmiral spremstvo vlaka, češ, da je na vlaku nevaren vlomilec. Preiskali so ves vlak ter res našli pri Reinthalerju vitrih in sveder. Reinthalerja so na Raketu izročili obmejni straži, ki ga je prepeljala v Ljubljano. Tu ga je zaslila ljubljanska policija, že takoj pri prvem zaslišanju se je izkazalo, da ta juha ne bo tako vroča, kakor so jo skuhal in da oblastem v resnici ni padel nikak mednarodni vlomilec v železniške kupeje I. razreda, temveč le nekoliko preveč predzren časnikar, ki seveda takih stvari ne bi smel početi. Ljubljanska policija je Reinthalerja vseno izročila sodišču, ki ga je natančno zasliševalo ter poizvedovalo o njegovem življenju in izkazalo se je res, da Reinthaler ni kriminalen tip. Danes je ljubljansko sodišče Reinthalerja izpustilo in s tem je vsa »velika« zadeva tudi srečno zaključena ter se je Reinthaler že vrnil v Budimpešto — Italija pa mu je le ušla.

Obiščite
Magoličevo razstavo

Jakopičev paviljon Od 9 do 18

Uspeh Toneta Kralja na Dunaju. Kakor znano, razstavlja naš umetnik Tone Kralj sedaj na Dunaju. Dasi je tam tuje, vendar je pri vsej dunajski dnevni kritiki dosegel soglasno in navdušeno priznanje, kakršnega je deležen le redkokateri inozemec. Kritika zlasti poudarja elementarnost slovenskega umetnika, ki ustvarja iz sebe in svoje močne individualnosti in ki se je z povsem otrešim vplivom pariške šole. Tonetu Kralju čestitam k dunajskemu uspehu!

Tivoli spremenjen. Vrtnarska dela v Tivoliju prav lepo napredujejo ter so povsod že napravljene grede pomladnih rož. Sveže zelenje privablja mnogo sprehajalcev v ta lepi park. Pespoti so po večini že suhe in ravne, klopi so postavljene že povsod. Stevilni sprehajalci se posebno čudijo krasni gredi pred Trubarjevim spomenikom. Ta greda je napravljena iz samih maceh in živoredečih tulipanov ter nudi čaroben pogled. Greda s temi tulipani seveda ne bo trajala dolgo, ker tulipani kmalu odcvetijo, toda občinstvo je kljub temu zanj in še za ninoge druge mestni vrtarji prav hvaležno.

Jegličevci-pevci! Danes ob 8 zvečer v Akademskem domu pevska vaja. Zaradi bližnjega nastopa udeležba nujno potrebna. Prinesite s seboj Mohorjevi pesmarici.

Kino Kodoljevo. Danes »Amor na vrh« Magdo Schneider, in lepi dopolnilni filmi. Cene znižane.

Vošnjakova ulica (nekdanja Ulica na gorenski kolodvor) je ena najprometnejših pa tudi najbolj zanemarenih in najnevarnejših ljubljanskih cest. Po njej gre vsak dan neprestano mnogo ljudi od jutra do večera, posebno na gorenski kolodvor in z njega (zjutraj tudi polno solarjev) ter stanovalcev Šiške in Bežigrada. Ulica pa je vsa blatna ali pa prašna. Ob lepem vremenu pa jo škropilni avto namoči prek in prek, da si mora človek po njej čevlje zamazati. Zeleti bi bilo, da bi jo vsaj ob eni strani malo tlakovali ali pa večkrat na leto ob eni strani hiš višje nasuli, da bi pešci imeli svoj »trotoir«. V slepo Kersnikovo ulico so ga lanske jeseni napravili, še mnogo potrebnejši bi bil po Vošnjakovi ulici vsaj med Gosposvetsko in Bleiweisovo. Po njej tudi večših neprestano vozijo vozovi in avtomobili in služi torej tudi za tranzit s Tyrševe ceste preko Dvořakove na Gosposvetsko. Da bi bili otroci in solarji pa tudi odrasli varni pred vozniki na ozki ulici brez trotoirja, bi želeli, da bi jo vsaj za vozni tranzit v Dvořakovo ulico zaprli, kot je zaprta za tranzit na Bleiweisovo cesto, ter vozni promet po njej dovolili le za hiše,

Majniške kipe

od najfinejše do najprostejše
izpeljave v vseh velikostih

Vam po konkurenčnih cenah nudi

Prodajalna

H. Ničman - Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Kulturni obzornik

Evhariistične šmarnice

Ljubljana, 1935, str. 356.

Priljubljeni odbor za evhariistični kongres je »za evhariistično leto 1935« izdal posebne šmarnice, posvečene tej največji skrivnosti naše vere Sv. Rešnjem Telesu, ki je osrednja misel naše veroizpovedi vse katoliške liturgije. V njegovem imenu se je torej začela duhovna obnova pravega življenja pri nas. Srečna je bila misel prirediteljev, naj bi mesec maj s svojimi staroslavni šmarnicami pripravil naše duše na veliko evhariistično slavo, ki ga svojem Bogu, pričujočemu v svetem Rešnjem Telesu, pripravljamo naša dežela, s tem, da ob Njem, kot »mikrokosmos« vse naše religije, obnovimo vse prvine našega veroizpovedanja. In zato te šmarnice niso delo enega pisatelja, temveč plod najboljših naših bogoslovcev, ki so od vseh strani osvetlili to sveto skrivnost.

V početku govore šmarnice o najstarejši zvezi med čiščenjem sv. R. T. in čiščenjem Marijinim ter o evhariističnih kongresih sploh (Turk), o veri v zakrament (Košmerli), o njega dogmatični skrivnosti (Fabijan) ter o zgodovini sv. R. T.: njega starozakonskih prispodobah manj in velikonočnem jagnjetu (Slavič) ter o novozakonskih obljubah in postavitvi sploh (Snoj); o starokrščanskih simbolih in današnjih imenih (Dostál); o prvih obredih (Fr. Ušeničnik) in prvih mučenih (Lukman) ter o prvih zmotah (Odar). To bi bile nekako dogmatično-zgodovinske »studije«, ki so jih napisali strokovni

bogoslovci, da pokažejo vire, odkod je Cerkev zajela vero v sv. E. T., kje sloni ta živa vera, ki rodi mučenike, in kako je sila krivovercev ni uničila. — Nadaljnji majski dnevi so kontemplativnega značaja, ki naj v nas pokažejo načine čiščenja sv. R. T. (Žerjav), na zvezo s Cerkvijo in na sv. R. T. kot pospeševalca cerkvene edinstnosti (Grivec), na žarišče misijonskega žrtvovanja (Ehrlich), navdih umetnosti (Kimovec), in središče sv. maše (Fabijan). Škol Rožman govori o duhovništvu Kristusovem, drugi zopet o duhovniških solah (Potočnik) in o sv. R. T. v dušnem pastirstvu: o obhajilu — viru življenja (Fajdiga), o cerkveni zapovedi veličnočnega obhajila (Klinar), o pripravi in zahvali zanj (Koretič), o pogostem in vsakdanjem obhajilu (Jaklič), o obhajilu za otroke (Demšar) ter o sv. popotnici (Klinar). Sv. R. Telo pa ima tudi svojo sociološki vpliv na človeka v družbi, na družino (Terčelj), na družbo sploh, ki ji ustvarja največje vez ljubezni, je obramba trudnim in zapuščenim (Aheñ) in izmiritev naroda (Učič). Zadnji šmarnični dnevi pa so posvečeni sv. R. T. in človeškemu trpljenju (Finžar) ter veselju (Ales Ušeničnik), zaključek pa Zakramentu kot poročstvu častiljivega vstajenja (Opelka).

Tako so letošnje šmarnice nekaj izrednega in prvotnega, ki bodo privlačile seveda najbolj inteligentne vernike. Ob duhovnikovih razlagi bodo deležni njih bogastva tudi najširše plasti naroda. Ob sv. R. Telesu se bodo vsem odprle globine katoliškega verovanja, njega temelji, ki so za večnost postavljeni, kar bo tudi utrdilo vero v naših srcih, obenem pa jo poživilo, da bo preprota in rešena vsakršnih dvomov na novo zaživila v čistem, praktičnem katoličanstvu. In taka verska obnova je cilj in namen evhariističnega

Mariborske vesti:

Okoliško trgovstvo

Lepo sliko stanovanjske zavednosti je podalo večerj popoldne trgovstvo iz obeh mariborskih političnih okrajev, ki se je udeležilo v izrednem številu obnega zbora Združenja trgovcev Maribor-okolica. Združenje je številčno med najmočnejšimi v Sloveniji, pa tudi po svojem vzornem gospodarstvu spada med najboljše stanovske organizacije. Občni zbor je vodil predsednik Janko Kostajšek, ki je skupno s tajnikom podal izčrpano poročilo o delovanju v minulom poslovnem letu. Uvodoma so zborovalci počastili spomin blagopolojnega našega vladarja ter se spominjali šest umrlih članov, nato pa je predsednik našteval težave, ki ovirajo razvoj trgovine v mestni okolici. Krošnjarstvo, šušmarstvo, prevleke davčne obremenitve, neljalna konkurenca med

članstvom, so glavne hibe. Položaj trgovca v okoliščini mesta je mnogo težji, kakor onega na podeželju, tudi zaradi tega, ker večina prebivalstva krije svoje potrebščine v mestnih trgovinah. Združenje šteje 357 članov z 48 pomočniki, 40 pomočnicami, 21 vajenci in 19 vajenkami. Kljub krizi je število članov napredovalo, prijavljenih je bilo lani 37 novih obrti, odjavljenih pa 22. Združenje vzdržuje v Mariboru lastno trgovsko nadaljevalno šolo, ki jo je obiskovalo 26 učencev. — Gospodarski položaj je ugoden; imetje znaša 148.240 Din. Na pradlog člana nadzorstva je dobilo vodstvo soglasno razrešnico, na kar se je vršila kratka debata o vprašanju novoletnih kolektarjev. Občni zbor, ki se je začel ob 14, je trajal v najlepšem redu do 16. ure.

Šmarnične pobožnosti

V stolnici: Majniška pobožnost, tako priljubljena vsem vernim Mariborčanom, se začne v stolnici prihodnji tork zvečer in se vrši ves mesec majnik v sledečem redu: zjutraj ob 6 blagoslovna sv. maša pri glavnem oltarju, ob koncu se molijo lavretanske litanije. Zvečer ob pol 19, se molijo skupno sv. rožni venec, ob triletni na 19. litanije a sv. blagoslovom, ob 19 majnika pridiga in po pridigi vsakikrat Marijina pesem. Ta red velja tudi za nedelje in praznike v majniku s to izjemnemo, da je takrat blagoslovna sv. maša ob pol 7.

V frančiškanski baziliki: V sredo ob 6 slovesna služba božja za uvodni začetek priljubljenih šmarnic. Vsak večer ob 18 bodo v baziliki šmarnice za mladino. Najprej pesem, potem kratko čitanje, litanije z blagoslovom, Marijine pesmi. V sobotah in pred praznikom pete litanije. Ob nedeljah ob 15, v soboto ob pol 15 pevska vaja v pevski sobi. Mladina, pridri kakor lani, tudi letos v velikem številu k Majniški Kraljici.

Magdalenska župna cerkev: Šmarnice bodo zjutraj in zvečer. Zjutraj začetek ob četrt na 6, zvečer pa ob 7.

★

Največja prireditelj v maju bo gotovo koncert »Maribora« dne 8. maja zvečer, pri katerem sodelujejo odlični solisti: ga. Lovšćeva, ga. Bernot Golobova in g. Marjan Rus, nadalje orkester Glasbene Matice in vojaška godba. Izvajali bodo Sattnerjevo Oljki, alt solo iz oratorija Mesija in Dvoršakov Te Deum. Koncert se vrši v korist spomenika kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Držite se zapiralne ure. Mestno poglavarstvo prejema čimdalje pogostejše prijave, da se mnogi obrtniki in trgovci ne drže predpisanih zapiralnih ur. Uradno so bile ugotovljene hude kršitve tozadevnih zakonitih predpisov. Mestno poglavarstvo opozarja, da se bo zanj naprej vsako prekrščenje predpisane zapiralne ure strogo kaznovalo ter se ne bodo upoštevali nobeni izgovori.

Majniški izlet na Pohorje prireditelj v nedeljo v slučaju lepega vremena. Zbirališče ob 6 pred Veliko kavarano na Glavnem trgu, odkoder gremo k Mariborski koči. Začetkom maja so izleti na Pohorje najlepši, ko se odene gozd v novo zelenje in je vpliv sončnih žarkov najučinkovitejši.

Smrt znanega gostilničarja. V nedeljo dopoldne ob 10 je umrl v Spodnjem Radvanju zidarSKI mojster, posestnik in gostilničar g. Anton Hoste. Njegovo gostilno poznajo posebno smučarji in obiskovalci Pohorja. V mariborski okolici, zlasti v Radvanju, je postavil pokojni veliko hišo. Pogreb bo danes popoldne ob pol 4 iz hiše žalosti na ravnjansko pokopališče. Naj počiva v miru.

10 odstotno znižanje mezd. V predilnici tekstilne tovarne Zelenka in Comp. se je delo že pričelo, v tkalnici se pa prične 3. maja. Kakor smo že pri odpuštu delavstva domnevali, da se bo izvršila pri ponovnem sprejemu kaka izprememba, tako se je tudi zgodilo. Podjetje je znižalo v predilnici vsem delavcem mezdo za 10 odstotkov. Povprečna mezda najboljših delavcev je bila dosedaj 3,50 na uro, večina je zaslužila zaradi raznih odtegljajev še dokaj manj.

Novosti v gledališču. Mariborsko gledališče pripravljajo veseloigro madjarskega pisatelja Bus-Fekete »Irafika« in Nedbalovo opereto »Poljska krlje«.

Mrtvec ob cesti. Med Hočami in Slivnico je našel v nedeljo popoldne neki avtomobilist poleg ceste negibno ležečega mladega človeka, ki je močno krvavel iz ust in nosa. Poleg njega je ležalo kolo. Ležeči je bil iz mrtve ter je avtomobilist skrajja mislil, da gre za nesrečo, ko pa je opazil v desnici ležečega samokres in v senci rano od strela, je vedel, da gre za samoumor. Obvestil je orožnike v Hočah, ki so odredili prevoz trupla v mrtvašnico. V mrtvašnici so spoznali 24 letnega krojaškega pomočnika Branka Lovrika iz Maribora. Dopoldne se je mudil v Radvanju, kjer je v Lebejevi gostilni ves čas pisal. Nato je oddal pisma v nahrbtnik, sedel na kolo ter se odpeljal proti Hočami v smrt.

Ropar v hišni veži. Razburljiv dogodek je doživel v noči od nedelje gospa Aignerjeva, ko se je vlačala v družbi prijateljice Golmanove domov v Zidovsko ulico. Ko je odklepala hišne duri, je planil iz temnega skrivališča proti njej neznanec,

jo zgrabil z roko za vrat, z drugo pa poskušal polastiti se ročne torbice, v kateri je bilo nad 1000 dinarjev denarja. Gospa se je roparju krepko postavila v bran ter začela obenem na vse grlo klicati na pomoč. Pogumen nastop in klici na pomoč so roparja oplasil, da je radno pobegnil.

Celje

»Celjski Zvon« v letu 1934. V soboto zvečer je bil v Domu v Samostanski ulici redni letni občni zbor pevskega društva Celjski Zvon. To mlado pevsko družstvo si je v kratki dobi svojega delovanja pridobilo sloves družstva, ki z vso resnostjo goji glasbeno umetnost. Pod vodstvom pevovodje g. prof. Mirka Močana je pevski zbor Celjskega Zvona dokazal, da bo dosegel v bodočnosti še velike uspehe. Bistvo delovanja Celjskega Zvona je bilo v neprestanih vajah, katere je imel zbor skozi vse leto. V teh neštevilnih urah je zbor s svojim pevovodjem krepko gradil na stavbi glasbene umetnosti. Ti večeri, v katere so peveci in pevovodja položili mnogo truda in dela, moremo z mirnostjo trditi, da so prinesli polno uspehov. Zbor je nastopil skupno z drugimi z Händelovim oratorijem »Mesija«, ki ga je izvajal na evharističnem kongresu v Mariboru, meseca marca. Takoj nato je začel zbor s slovenskimi pesmimi in mogočno rusko glasbo. Na veliki petek pa je nastopil s Tomčevo skladbo Sedem besed, s čimer je zbor dokazal, da resno goji tudi cerkevno glasbo. To so bili trije večji nastopi Celjskega Zvona v dobi enega leta. Omeniti pa moramo še sodelovanje pri različnih drugih prireditvah in proslavah: cerkveni koncert pri kapucinih, akademija Jadranske straže, žalna svečanost za pokojnim kraljem, petje na dan Vseh svetnikov na pokopališčih, Slomškova proslava in božičnica Vincencijeve konference. Družstvo je tudi v stalnih stikih s Pevsko zvezo, v kateri je včlanjeno. Društveno finančno stanje je zadovoljivo. Tudi arhivarka je poročala, da je arhiv precej dobro založen z notnim materialom. Pri volitvah je bil izvoljen novi odbor s predsednikom g. Fr. Jeričem, ravnateljem Ljudske posojilnice na čelu; podpredsednik je g. J. Jurač, strojnik v Mohorjevi tiskarni; tajnik g. R. Kompan, uradnik Ljudske posojilnice, blagajnik g. Ciril Debeljak, uradnik Mohorjeve tiskarne; arhivar g. Tone Vrabl. Dosedanji predsednik g. Močan, ki si je pridobil za dosedanje društveno delovanje velikih zaslug, je bil izvoljen v nadzorni odbor. Sedaj študira zbor resno gradivo za nastop na evharističnem kongresu v Ljubljani.

Šmarnične pobožnosti v celjskih cerkvah. V sredo, dne 1. maja se začne v vseh celjskih cerkvah šmarnične pobožnosti. Pri oo. kapucinih in pri Sv. Jožefu bo majniška pobožnost vsak dan ob 5 zjutraj, v opatijski cerkvi zvečer ob pol 8 najprej govor, nato litanije Matere Božje. V prvi polovici meseca majnika se bo pri govorih obravnavalo o Marijinem čiščenju, v drugi polovici pa o presv. Evharistiji, kar naj bo obenem priprava za evharistični kongres. V Marijini cerkvi bo pobožnost vsak večer ob 7.

Vlom pri Jugoslovci pojasnjen. Po veliki noči smo poročali o predrznem vlamu in tatvinah dragocenih rezil pri trvdki Jugoslovci v Celju. Sedaj se je ugotovilo, da je bilo ukradenih 8 žag v vrednosti 8000 Din. Vodji kriminalnega oddelka celjske policije gosp. Zaveu se je posrečilo v soboto razkriti to lepo zadevo. Zvedel je, da je bilo tako rezilo prodano nekemu žagarju med Celjem in Konjicami in da je tisto žago prodal 32-letni pos. sin Anton M. iz Trnovelj. V soboto zvečer je g. Zaveu Antona M. doma aretiral. Fant je najprej vse tajil, ko se je pa peljal v spremstvu z avtomobilom v Celje, je priznal tatvino.

kongresa, ki ga lepe letošnje šmarnice približajo srcu. Sicer pa je knjižica tako notranje bogata na mišlih in zgodovinsko-znanstvenem gradivu, ter živem religioznem življenju, da izgublja znak majskih prigodbic ter se označuje kot bogoslovni almanah o najsvetejši katoliški resnici — sv. Evharistiji ter tvori važen donesek naši bogoslovni književnosti.

Hergišć: Strani i domaći

Izvanredno izdanje Matice Hrvatske. Zagreb, 1935. Str. 192.

Matica Hrvatska je zopet izdala novo delo, in sicer zbirko feljtonov znanega literarnega delavca in publicista dr. I. Hergišća. Čeprav knjiga ne prinaša ničesar izrednega in tudi ne posebno novega — saj sta od vseh 40 feljtonov samo dva prvi objavljena — ima vendar svojo vrednost in pomen, zlasti v tem, da nam pokaže uspeh desetletnega dela in razvoj pisatelja, ki je šel svet znani Keyserlingovi maksimi, da najkrajša pot do samega sebe vodi skozi svet, od tujeja k domaćemu.

Po predmetu, o katerem govori, je Hergišćeva knjiga silno pisana in raznovrstna. Govori o Puškinu in nam poda nekaj značilnih črt iz njegovega življenja in ustvarjanja ter njegove sledove v hrvatskem leposlovju (posebe proslava stoletnice P. rojstva 1899!); slika nam življenjsko žaloigro Senauna, »pesnika jeseni«; kramlja o pisnih gospe de Lavigny, o simbolizmu in zapoznelem romantiku E. Bourgesu, o umetniški karijeri in pomenu M. Gorkoga (tudi odmev pri Hrvatih), o pisatelju in bojevniku Blascu Ibanzu, o D. G. Rosettiju, začetniku »prerafaelitske šole« na Angleskem. Cria nam življenje in delo skeptičnega in pesimističnega profa E. Keyserlinga,

razvoj Ibsena kot dramatika, pesniški pojav modernista in futurista Apollinairea, Taineov scientizem in tragična nasprotna v njegovem znanstvenem sustavu, Wedekindovo dramsko delo in prizadevanje, Edmonda Rostanda in skrivnost njegovih gledaliških uspehov, poezijo in umetniški nazor Fr. Jammesa, rusko »moderno« (dekadenco) in njene ga očeta pesnika Baljmonta, H. von Hofmansthal, »klasična romantična srce«, dramsko snovanje G. de Porto-Richea, Walterja Scotta in njegov vpliv v leposlovju, »Serstevsonovega in Jelusičevega »Don Juana«, Edgarja Wallacea, »kralja detektivskega romana«, romantičnega idealista Hollandca Fr. van Eedena, pesnika in posebnega Stefana Georgea. V članku, ki je posvečen 100 letnici francoske romantike, se ustavlja zlasti ob Parolovi »Antologiji romantike« in poudarja nekatere neminljive elemente romantičnega gibanja. Dva listika sta namenjena »vojni« literaturi, predvsem francoski, nemški, angleški in ameriški, eden potepuhu Fr. Villonu, prvemu francoskemu modernemu pesniku, ki spada med največje lirске talente sveta, eden okultističnemu piscu Gustavu Meyrinku, ki je s svojimi deli vzdignil »mistično nevihto«. Dalje piše Hergišć o Beaumarchaisjevem diletantskem revolucionarstvu, ki se kaže tudi v njegovih dramah, o italijanskem dramatik in pripovedniku L. Pirandellu, o ljubezniški zgodbi Byrona z lepo Hrvatico Margarito, o Strindbergu in njegovem negativnem gledanju na ženo (zlasti v »Knjigi ljubezni«), o značaju in pomenu Francoske akademije, o modernem likarju pesniku Lauru de Bosisu in o Paulu Valéryju, kateremu po pravici zameri, da izdaja svoja dela v tako omejenem številu in tako draga, da so dostopna le redkim izbrancem in denarnim mogotcem! (Ali je to demokracija?) To bi bili »stacije«, med katere je

Zločin na Bogenšperku

Litija, 29. aprila.

V nedeljo zvečer so ljudje opazili, da se vali iz kleti gradu Bogenšperk pri Litiji dim. Takoj so poklicali upravniška gradu g. Drogenika, ki se je mudil v Smartnem. Pod Drogenikovim vodstvom so ljudje odšli v klet, kjer so našli nekaj tleče slame, ki se zaradi pomanjkanja zraka ni mogla vneti. Tlečo slamo so potlačili. Že v nedeljo popoldne bolj proti večeru, ko je bil ogenj že bolj odkrit, pa so ljudje opazili, da je izginila oskrbnica graščine 69letna kuharica Marija Tomažinova, doma iz Smartnega. Ljudje so klicali Tomažinovo, ki pa se ni od nikoder oglasila in tudi vse iskanje ni pomagalo nič. Ljudje so zasuli, da je Tomažinova nemara postala žrtev strašnega zločina. Obvestili so litijske orožnike, ki so davi pod vodstvom litijskega sodnika dr. Karlovskega prišli ter izvršili obsežno preiskavo. V kuhinji, kjer je Tomažinova običajno bivala, so našli še juho in pečenko, ki si jo je Tomažinova pripravljala zase. Iz kuhinje pa je vodila krvava sled v predsobo, nato po stopnicah navzdol v klet, iz prve kleti je vodila sled v drugo in iz te v tretjo. Ko so preiskovalci prišli v drugo klet, so že začeli iz tretje kleti lahno stokanje. V tretji kleti se nahajala vodnjak in poleg vodnjaka mala kamrica. V tej kamnici je ležala Tomažinova nezavestna in močno ranjena. Napadalec, ki je Tomažinovo napadel v kuhinji, je svojo žrtev vlekel daleč naokoli v to skrivališče. V tretji kleti je tudi snoti gorelo in je sedaj že dokazano, da je zločinec hotel zažgati slamo in lesene police za jabolka v kleti, da bi truplo zgorelo in s tem tudi vsa graščina ter bi tako zbrisal sledove svojega krvavega dejanja. Dokazano je tudi, da je hotel še enkrat zažgati graščino, namreč v podstrešju, pa tudi tam ni to uspelo. Zločinec je torej nameraval uničiti življenje Marije Tomažinove in zažgati zgodovinski grad Bogenšperk, na katerem je pisal Valvazor, čigar last je bil nekoč in ki vsebuje še sedaj vse polno spominov na Valvazorja. Poleg človeškega življenja bi zločinec imel na vesti še

ogromno škodo. Grad je last kneza Windischgrätza. Zanimivo je, da je zločinec skušal sledove krvi v kuhinji zabrisati, zadnja vrata v tretjo klet pa je zabil z žebliči.

Že ko so Tomažinovo že pogrešali, je domači hlapec osumil nekega mladeniča zločina. Ko so Tomažinovo prenesli na sveži zrak, je prišla k zavesti. Takoj so telefonirali v Ljubljano po reševalni avto, ki je kmalu prišel. Tomažinova je sodniku in orožnikom povedala, kdo jo je napadel. Je to neki 18letni Leo Z., ki je bil svojčas zaposlen kot sel na graščini Bogenšperk, pa je bil odpuščen. Nekoč je namreč zahteval od Tomažinove, naj mu odstopi za neko maškarado nekaj zgodovinskih oblačil iz knezove garderobe, čemur pa se je zvesta Tomažinova uprila in to povedala knežini, ki je fanta takoj odpustila. Od tedaj je fant silno zasovražil Tomažinovo.

Tomažinova je izpovedala, da je napadalec v nedeljo popoldne nepričakovano prišel v njeno kuhinjo ter jo brez besede napadel z britvijo. Najprej jo je urezal z britvijo v desno stran vrata, nato pa jo z britvijo prišel po glavi skalpirati ter ji je razrezal vso kožo. Tomažinova, ki je že stara in slabotna, se ni mogla braniti. Napadalec je Tomažinovi rezal glavo s tako silo, da si je pri tem zlomil britev. Nato je pograbil poleno, ki ga je prinesel s seboj ter jo prišel neumiljeno tolči po glavi. Pa to mu še ni bilo dovolj, nato ji je namreč z okrnelo britvijo dvakrat prebodel desno roko. Ko je mislil, da je že mrtva, jo je zavlekel v klet ter jo pustil tam, misleč, da bo truplo zgorelo z graščino vred. Res čudež je, da je uboga starica ostala pri življenju, ko je vendar 24 ur ležala v zatohlem prostoru napol nezavestna in krvaveča. Pogled nanjo je bil strašen. Prvo pomoč ji je nudil zdravnik dr. Ukmar, ki je tudi dal poklicati reševalni avto. Njeno stanje je precej resno, vendar je upati, da bo kljub svoji visoki starosti okrevala.

Litijski orožniki so se takoj nato odpeljali v Zagorje, da aretirajo mladega zločince.

Koledar

Torek, 30. aprila: Katarina Sienska, devica; Jožef Ben. — Ta mesec je dan zrastle ob 12 ur 34 minut za 1 uro 24 minut na 14 ur 3 minute.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po daljši bolezni umrl bivši zidarski mojster Franc Mekinc. Pogreb bo danes popoldne ob pol 3 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

† V Ljubljani je v častitljivi starosti 83 let mirno v Gospodu zaspal g. Ignacij Lampič, sodni pis. višji oficijal v pokoj. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. — V splošni bolnišnici je umrla ga. Marija Vašič, soproga dr. uslužbenca. Pogreb bo v sredo ob pol 3 popoldne. — V splošni bolnišnici je umrla tudi ga. Marija Svetič, vdova sprevednika bivše juž. žel. Pogreb bo v sredo ob 5 popoldne. Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. Gosp. Bogdan Radica, ataše za tisk pri Društvu narodov v Ženevi, znan tudi pri nas v Ljubljani, kjer je nekaj semestrov študiral umetnostno zgodovino na naši univerzi, se je poročil v Ženevi z gđ. Nini Ferrero-Lombroso, hčerko znamenite italijanskega zgodovinarja Guglielma Ferrera in pisateljice Gine Lombroso. Za priči sta bila generalni konzul Petrovič kot namestnik šefa presbiterija in prof. Rappard, predsednik instituta visokih internacionalnih ved v Ženevi. Med številnimi čestitkami sta novoporočence prejela tudi čestitke Nj. kralj. Vis. kneza-namestnika Pavla, predsednika vlade Jevtića in grofa Štorca.

Ostale vesti

— Avstrijski konzulat v Ljubljani o priliki državnega praznika zvezne države Avstrije dne 1. maja ne uraduje.

— Za romanje na Trsat s posebnim vlakom iz Ljubljane čez Zidani most—Zagreb dne 18. in

žreblički, njihov čisti doprinos se bo atekal v navedeni mladinski sklad. Oblastni odbor bo nastopne dni povabil s posebno okrožnico naše rodoljubno občinstvo, pridobitne kroge in druge sloje, da se blagohotno odzovejo tej akciji. Na razpolago bo več vrst spominskih žrebličkov in sicer zlati po Din 100.—, srebrni po Din 50.— in bakreni po Din 25.—. Ti žreblički bodo zabiti deloma v praporov drog, deloma pa v poseben slavnosten ščit. Zabijanje žrebličkov bodo opravili ob kongresnih dnevih dobrotniki sami ali pa po svojem zastopniku, v kateri namen bodo prešli po vplačilu odpadajočega zneska za žrebliček posebnega izkaznico, ki jih bo opravičevala do slovesnega akta. Naj ne bo nikogar, ki bi prežl to povabilo in pripomogel s svojo darežljivostjo do čim lepšega uspeha.

— Prepovedan, oziroma dovoljen tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej koledar »Deutsch-ungarischer Familien Kalendar 1935«, ki je izšel v Chicagu, dalje še »Argentinske vine«, ki izhajajo v Buenos Airesu in knjigi »Private Zirkel-Verpönte Kunst« ter »Des Weibes Reize«, ki sta izšli v Leipzigu izpod peresa E. Buchnerja. — Službene novice št. 92 objavljajo, da je državno pravdnstvo v Zagrebu prepovedalo razširjati št. 2 lista »Alma Mater«, ki se tiska v Zagrebu. — Dovoljeno pa je prodajati list »La Volonté«, ki izhaja v francoskem jeziku v Solunu.

— Drzne vlomilska tolpa. V preiskovalnih zapisih okrožnega sodišča v Ljubljani se nahaja sedemčlanska vlomilska in tatinska tolpa, ki je zadnje mesece kradla po Ljubljani, okolici in po Dolenjskem. Člani so se spravili tudi na ponarejanje kovanega denarja. Glavar te tolpe je mladi potepuh in klatež Lojze Zakrajšek, z Ravnika na Blokah. Tolpa je nakradla raznega blaga za 10 tisoč Din. Član te pester družbe je bil tudi Jože Benčina, ki se je spravil na ponarejanje kovanega denarja po 2, 10, 20 in 50 Din. Kovance je delal iz cina in svineca. S svojimi tovariši je spravil prave tege denarja v promet. Opeharili so v prvi vrsti branjeve in trafikante. Denar so menjavali tako proti večeru. Sodna preiskava proti njim je sedaj končana, sestavljena je obtožnica in kmalu pride ta družba pred sodnike malega senata.

— Našička afera meseca maja. Osješko okrožno sodišče je odredilo, da se bo obravnava glede »našičke afeze« to je proti dr. Veljazarju Grginu, bratoma Adolfu in Filipu Schlesingerju, baronu Guttmannu in drugim vršila dne 9. maja pred malim senatom okrožnega sodišča.

— Hudo kaznovana vasica. Monopol, oblasti so te dni obsodile vasico Budčice pri Foči na kazen 750.000 Din, ker so vaščani tihotapili, Vasica šteje 13 hiš in 120 prebivalcev. Vse premočno in nepremično premoženje vasice pa je vredno komaj kakšnih 60.000 Din. Večina prebivalcev te vasice bo morala torej v zapor.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine od 24. aprila je objavljena »Odločba o pouku verouka na strokovnih nadaljevalnih šolah«, dalje »Naredba o začasnih vzporednih zvanjih mestnih uslužbencev z zvanji in položaji državnih uslužbencev«, »Dopolnitev k pravilniku o postavljanju poslovdov v rokodelskih obratih, ki jih vodijo vdove«, »Pravilnik k naredbi o izpremembah in dopolnitvah naredbe o zaščiti kmetov«, »Pojasnilo o ocarinjanju umetnih smol in izdelkov iz njih«, »Denaturiranje špirita«, in »Naredba o razdelitvi voda na ribarske okraje«.

— Civilno letališče v Banji Luki. Oblastni odbor »Aerokluba« v Banji Luki je zbral potrebna sredstva za ureditev civilnega letališča v Banji Luki. V ta namen je bila vtorirana že vsota 500.000 Din. Banja Luka bo tako zvezana z letalsko progo Beograd—Zagreb in Beograd—Sarajevo—Zagreb.

— V Službi tem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 32 je objavljena »Objava glede razvrstitve avtobusnih potniških prog«, dalje »Oprostitev od plačila uvozne carine za turistično-propagandni material ob uvozu iz Italije«, »Izdajanje odločb po gradbenem zakonu«, »Odobritev carine prostega uvoza prečiščenega žvepla in žveplovega cvetja«, »Objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin«.

Organistom in cerkvenim zborom

V smislu navodila g. knezoškofa ljubljanskega (C. Gl. št. 1-2 1935) priporočamo sledeče slovenske maše: E. Beran, Tri slovenske maše za mešani zbor z orglami; partitura Din 36, glas. a Din 5. Gerbič Fr., Slovenska maša sv. Frančiška Serafa, za mešani zbor; part. Din 10, glas. a Din 3. Laharnar I., Vlado veseljstva; maša za mešani zbor Din 6. Laharnar I., Slovenska maša za mešani zbor Din 16. May Al., Slovenska maša Slomšku na čast; za mešani zbor; part. Din 10, glas. a Din 2. Sattner p. H., Sloven. maša »Kvišku srea« za mešani zbor; part. Din 24, glas. a Din 5. Sattner p. H., Belarjeva slovenska maša »Oče večni« za mešani zbor; part. Din 16, glas. a Din 4. Sattner p. H., Miklošičeva slovenska maša »O sladka ura«, za mešani zbor; part. Din 14, glas. a Din 4. Tome M., »Stopil bom k oltarju«, slovenska maša za mešani zbor; part. Din 20, glas. a Din 4. Venturini Fr., Slovenska maša za mešani zbor Din 8.

DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 30. aprila: Zaprti.

Sreda, 1. maja: Blodni ognji, Gostuje g. Vladimir Skblinski iz Maribora, Red Sreda.

OPERA — Začetek ob 20

Torek, 30. aprila: Prodava nevesta, Gostuje gđ. Jara Hala iz Prage, Red B.

Sreda, 1. maja: Boceccio, Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 30. aprila: Kvadratura kroga, Red B, Zadnjič. Sreda, 1. maja ob 20: Prebrani Amor, Red A.

Cetrik, 2. maja: Zaprti. (Izidi koncerti Akademskoga pevskega zbora.)

Naznanila

Liubliana

1 Gospodarska stiska in osnutek francoskega zakona o prisilnih dogovorih posameznih strok. O tej temi bo predaval dr. J. J. Ljubljanski klub g. Antoina Julliarda, namestnik generalnega ravnatelja TPD v Ljubljani.

1 Vstopnice za Chopinov večer, katerega priredi Glasbena Matica v petek, 3. maja ob 20 v Hubadovi dvorani Glasbene Matice v Vozovi ulici v proslavo 125 letnice rojstva slavnega skladatelja Friderika Chopina, so že v predprodaji v knjižnici Glasbene Matice. Cene sedežev 10 Din, stojala po 5 Din.

1 Občni zbor slavističnega društva bo zaradi nastalih ovir šele v nedeljo, 19. maja ob 10 v slovenskem seminarju na univerzi.

1 Praviški izlet. Društvo »Praviki« priredi svoj letošnji izlet v nedeljo, 19. maja na goro Liso (pri Zidanem mostu) in od tam v Sevnico. Odhod iz Ljubljane s prvim jutranjim vlakom do postaje Breg in od tam peš na goro Liso in nato v Sevnico, kjer bo v restavraciji »Triglava« skupna večerja. Povratek iz Sevnice proti Ljubljani z večernimi vlaki. Vabimo vse članke, da se izletu v čim večjem številu pridružijo. Člani nudijo. Prijava za izlet sprejema vratar justične palače v Ljubljani. — Odhor.

1 Nočni službi. Imajo lekarnar: dr. Piccoli, Tyrseva cesta 61; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste.

1 Kino Kodeljevo. Drvi ob 20 »Amor na vrh« (Magda Schneider, Wolf Alb. Retty, Ida Wist), in lepi dopolnilni filmi. Cene znane.

1 Kulturni odsek katoliške akcije za francoskanske župnije vabi na zadnji torkov sestanek ob 8 zvečer. Predava g. dr. France Knific o delovanju katoliških misijonarjev. Pridite vsi!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 30. aprila: 12.00 Po Savi, po Dravi, po boji Donavi (plošče) 12.45 Poročila 13.00 Čas, obvestila 13.20 Kmečki trio (Nachgrob, Stanko, Gregor) 13.40 Marja k Tebi... (Otroci se poklanjajo Mariji) 13.45 Čas, poročila, spored, obvestila 19.00 Radijski jazz 19.30 Nacionalna ura: Zbiranje frankopanske katastrofe (dr. J. Sistič, Zagreb) 20.00 Voljivo in politično poročilo 20.15 Nekaj za mesto, nekaj za vas — nekaj zares in nekaj za špas (vesel aprilski večer: orkester, šale, plošče, radijski jazz, harmonika itd.), vmes čas, poročila, spored 22.30 Angleske plošče.

Drugi programi

TOREK, 30. aprila, Beograd: 20.00 Koncert članov narodnega gledališa 21.00 Predavanje 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.00 Jugoslovanski večer — Dunaj: 17.15 Glasba za čelo in klavir 18.35 Opera »Aida« — Verdi 22.30 Mandolinistični koncert 21.15 Godba na pihala 0.30 Plesna glasba na ploščah — Budimpešta: 19.50 Koncerti 21.30 Čelo 22.35 Zabavna glasba 23.00 Ciganska glasba — Milano-Trst: 17.20 Razna glasba 20.45 Simfonični koncert — Rim-Bar: 20.45 Simfonični koncert — Praga: 19.35 Maj v glasbi 20.05 Klavirski koncert 21.05 Pesni 21.25 Gledališče leta 1935 — Brno: 20.05 Salonska glasba 21.25 Godalni kvartet — Bratislava: 20.30 igra »Egare« — Varšava: 20.00 Velikonočni zbori 21.00 Iz opere 22.45 Laska glasba — Berlin: 19.00 Komorna glasba 20.14 Orkestralni koncert — Köln: 19.00 Deklje pojo 20.10 Koncerti 20.10 Tislet leta 1897 21.15 Komorna glasba — Hamburg: 19.20 Ljudska glasba 20.10 Hamburg, svetovno pristanišče — Bratislava: 19.00 Pesmi in korale 20.10 Duti in imeti, igra po Freytagu 21.25 Beethovne klavirske sonate — Lipsko: 19.20 Frankfurt 20.10 Berlin 21.00 Plošče — Köln: 19.00 Deklje pojo 20.10 Koncerti del Cajkovskega — Frankfurt: 19.00 Zabavna glasba 20.15 Opereta »Fatinica«, Suppe — Stuttgart: 19.30 Aprilska glasba 20.15 Pester večer — Monako: 19.30 Aprilska glasba 20.15 Spomladni pester večer — Zürich: 19.30 Ländlerji 21.10 Finski večer — Strassburg: 18.30 Pesmi 20.30 Humor v glasbi.

Sah

Sahovski klub »Santpeters« je odigral prijateljski medklubski match z sahovskim klubom v Šiški Igrali smo dvakrat, in to na osem deskah. Borba je bila zelo zanimiva in napeta, kajti izgledalo je, da bo rezultat zelo tesen ali pa tudi neodločen. Potem, ko je vodil »Santpeter« že z 2:0, izenačijo Šiškarji na 2:2. Ostale štiri partije pa so tudi kazale na 2:2. Po zmagi Limheeka nad Golčem in Hreusa nad Cimpermanom je stanje 4:2 za »Santpeter«. V ostalih dveh partijah pa so stali Šiškarji močno na zmago. Toda prišlo je drugače in z malo sreče smo tudi te dve partiji odločili v svojo korist. Tako se je končalo prvo srečanje z rezultatom 6:2 za »Santpeter«.

Revanšo pa smo igrali v Šiški. Šiškarji so izenačili dva izreda, medtem ko smo mi nastopili z isto postavko kakor prvič. Šiškarji so hoteli na vsah načeti, če že ne zmagati, pa vsaj neodločen rezultat, kar se je videlo tudi v partijah. Po skrajno napeti in ogrojeni borbi smo zmagali z 5 in pol proti 2 in pol. Ta zgodovinski nam priča, da se bo sahovski življenje v Ljubljani po nekaj let, odkar se kaj podobnega ni igralo.

Ob zasavski cesti, med Sv. Heleno in Hotičem, leži vas Ribče, ki spada v moravsko župnijo. Tudi mi smo postavili lep spominski križ, ki naj nas spominja na evharistični kongres. V nedeljo, dne 31. marca je bil križ blagoslovljen. Ne samo domačini, temveč tudi okoličani so se zbrali ob križu, ki je bil po nagovoru moravškega g. dekana blagoslovljen, nakar smo ob križu zapeli litanije presv. Srca Jezusovega in Kraljevo znamenje križ stoji ter Povsod Boga. Cerkevni pevci od Sv. Križa nad Moravčami so s svojim petjem pripomogli k ljubki slovesnosti. — Naš zgled je navdušili tudi druge vasi in kakor čujemo, bodo okoliške vasi postavile križ na vrhu Germače, odkoder bo viden po vsej lep moravski dolini, pa tudi v savsko dolino bo križ vzbujal zavest, da se nam bližajo prelepi, milostipolni dnevi evharističnega kongresa.

Kralj, banska uprava je dovolila za tukajšnje trgovske in obrtne šole prirejanje skopitčnih predavanj o evharističnih kongresih v izvensolskih urah. Obenem je prizadelim ravnateljstvom toplo priporočila udeležbo. — Istotčasno je dovolila dijaštvi tudi šol, da sme sodelovati na dijaški evharistični akademiji, ki bo v Ljubljani 18. maja.

Za evharistični kongres so nadležje prispevali: Neimenovani 10.000 Din, samostan na Brezjah 420 Din, cerkveno darovanje na Brezjah 80 Din, cerkev, darovanje v Skopljani pri Mokronogu 200 Din, Fani in Ivanka Gestrin, Ljubljana, 300 Din, duhov. urad v Hrastju (2. prispevek) 23 Din, Cesen Jerica, Cetinje, 100 Din, nadškof dr. A. B. Jeglič 300 Din, katehet Pavel Zajec in soltari I. nar. šole v Ljubljani 300 Din, G. Hvala, Sent Rupert 20 Din, ga. Zitek Frančiška, Slatina-Radenec, 40 Din, Salez. sodruštvo na Rakovniku (2. zb.) 70 Din, uradnišvo Ljudske poslojnice v Celju 500 Din, župni urad Vače 100 Din, cerkev, darovanje v Radecah pri Zdi, mostu 600 Din, župljani na Koroski Bdi 215 Din, 2. zb. pri Sv. Heleni (dol pri Ljubljani) 60 Din, St. Lambert pri Savi 50 Din, cerkev, katehet v St. Viliu nad Ljub. 50 Din, cerkev, darovanje v Kropi 300 Din, soltari v Kropi 49.50 Din, razni v Kropi 135 Din, soltari v Ponikvi ob j. 2. 25 Din, žup. urad Dragatost 673.25 Din, žup. urad St. Ilj pod Tarjakom 100 Din, Pevsko in glasbeno društvo »Aljaž« na Jesenicah 300 Din, kapelniški samostan v Studenem pri Marib. 15 Din, dekl. Mar. družba v Stranah pri Kamniku 90 Din, Gradski dek. ministr. Senožeti, p. Dol pri Ljub. 30 Din, Frane Rajčević, benečički v Voglajh 246 Din, neimenovani 1250 Din, družine v Novljah pri Kamniku 377 Din, soltari letam 40 Din, dekl. Mar. dr. Istopan 22 Din, cerkev, darovanje Istopan 90 Din, žup. urad Mala Nedelja 232 Din, Trboje za podobenje 12 Din, župljani v Kamni gorci 240 Din, žup. urad Sv. Lenarta v Sostrem 230 Din, družine v Z. reb 350 Din, Cukala Maki, Sv. Jurij ob Tabornu 50 Din, Hran. in pos. pri Sv. Mihaelu poleg Soštanj 100 Din, Stergaršek Miha, Zagreb, 30 Din, žup. urad na Preski 91.25 Din, Janko Čelnik, trgovce v Ljubljani, 360 Din, žup. urad Zalembek za razdelitev 25 Din, žup. urad Bube in Din, neimenovani 90 Din. — Vsem zgoraj evharistični Kralj ter obudi obilo poštvovalnih pomenovalcev!

uvrstil tudi šest člankov o domačem leposlovju: o Andričevi »Zabavni biblioteki«, o Nazorjevih prevodih H. Heineja, o značajni Domjančeve lirike, o največjem današnjem hrvaškem pesniku Tinu Ujeviću, o Augustu Senoi (ob knjigi pisateljevega sina Milana Senoe: »Moj otac«) in o novelistiki Slavka Kolarja (»Ili jesmo ili nismo?«), ki ga šteje med najboljšje hrvaške humoriste.

Največja odlika Hergešičevih feljtonov je prijeten, da, naravnost zapeljiv in omanen slog, ki bo pripravil marsikoga, kateri ne bi prebral suhoparne slovesne zgodovine, da bo vzel v roke te noveletistično pisane feljtone. Sicer bo morda kdo drugi pisatelju zameril prav to in pa še pomanjkanje težkega znanstvenega aparata; kdor ve, kaj je feljton, mu ne bo. Vendar pa bi bilo silno zanimivo in poučno, primerjati Marakovice »Nove pripovedke«, ki jih je pred šestimi leti izdala Jeronimska družba, s Hergešičevimi »Stranmi i domaćini«: Marakovič piše svoje kritične študije z epično mirnostjo in širino, Hergešič svoje feljtone dinamično in zgoščeno. Duhovito kramlja o najraznovrstnejših literarnih pojavih in zna povsod najti kakšno značilno likovnost in lepoto, ki je vredna spomina. Škoda je le, da ni v knjigi več slovenskih avtorjev! Poleg šestih Hrvatov edino še trije Rusi — in niti enega Poljaka, Čeha (Brezina!), Slovaka ali Slovenca. To je odločno premalo! Tudi niso vsi članki enako vredni in bi bil mogoč pisatelj marsikaj brez skode izpustiti ali pa zamenjati s čim boljšim. Vendar pa delo tudi v sedanjih oblikah razodeva avtorjevo splošno leposlovno izobrazbo, načitanost in široko kulturno obzorje, zlasti še v romanskem in germanskem leposlovju. Če bi bile knjigi dodane še značilne podobe predstavljenih avtorjev, bi bila še mikavnejša in bi si osvojila še več prijateljev. J. Gregorič

DELOVNI NAČRT

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE LETA 1935.

Vestnik Jugoslovanske knjigarne,

ki naj bi vzdrževal zvezo med založniki in naročniki, je začel izhajati (št. 1) ter posnemamo iz njega, da bo ta naša največja izdajateljica knjig letos v sledečem redu izdajala napovedane knjige:

Leposlovne knjižnice prva knjiga (Kaye-Smith, »Konec rodbine Alard«) bo izšla junija, druga (Lagerlöf, »Klara Gulleborg«) julija, tretja (Kukučín, »Hiša v bregu«) septembra, in četrta (Dickens, »David Copperfield«) 1. decembra. — Zaostala »Kristina, Lavransova hči« III, S. Undsetove, izide v maju.

Ljudske knjižnice prva knjiga bodo Dorgelesovi »Leseni križi«, ki izidejo meseca maja. Naslednja knjiga, Svenssonova »Mesto ob morju«, izide junija, Sienkiewiczovih »Križarjev« II. del bo izšel septembra, G. Deledda »Golobi in jastrebi« pa novembra.

Domači pisatelji bodo zastopani najprej v VI. zvezku Levstikovega »Zabranega dela«, ki izide julija, v novembru izide drugi zvezek Bevkovih izbranih spisov (»Kresna noč in druge povesti«).

Kosmos bo dal letos naprej Fersman-Zurgovo »Življenje kamnov«, nato pa ing. Mattanoviča »Elektrotehniko« II. del; prvo izide julija, drugo avgusta. Decembra pa izide dr. Bohinca »Naša zemlja«. — Oba zaostanka iz te zbirke, Stetelova »Umetnost zapadne Evrope« in Koblarjevo »Slovensko slovo« I izideta — prvi meseca julija, drugi meseca decembra.

V Argentiniji lomijo koruzo

V glasilu argentinskih slovenskih izseljenčev »Duhovno življenje« naš rojak Srečko Stepančič opisuje usodo tamkajšnjega brezposelnega Slovenca in kako je pri argentinskem kmetu lomil koruzo.

Brezposeln sem taval po buenosajreških ulicah.

Jaz sem bil še začetnik v Argentini in v meni je vse vpilo: dela, dela, dela! Toda dela ni nikjer! Išči kjer hočeš, počni kar hočeš, dela pač ni!

Da si nekoliko odpočijem sredi beganja brez cilja, sem sedel na klopi v skrbno negovanem mestnem parku. Segel sem po časopisu, ki je ležal na njej, in glej čudo božje: tam nekje na »kampu« je za vse brezposelne dovolj dela, dobro plačanega in lahkega, da bi ga zmogle tudi ženske in sami otroci. Na koruzi.

Kmalu sem dobil prijatelja, ki sicer ni več vedel o koruzi kakor jaz, ki pa je bil pameten mož. Takoj je bil pripravljen iti na kamp, samo še nekoga morava dobiti, je rekel, ki že pozna delo in kraje in morda še kakšnega gospodarja, ki bi nas vzel v službo.

Kmalu sva iztaknila našega človeka, ki je bil že lansko leto na koruzni žetvi, cosecha de mais. Povrh mu je lanski gospodar ravno pisal, naj le spet pride.

Brž smo bili zgovorjeni. Celo denarja za pot sem si mogel izposoditi. Peljali smo se v Firmat, še kakšne štiri ure vožnje dalje od Rosarija.

Prišli smo v Firmat stopimo v fondo, gostilno, kjer so se zbirali gospodarji, ki so iskali delavcev za spravljane koruze.

Bili smo nekoliko kasni. Lanski gospodar našega mojstra je bil prepričan, da njegovih lanskih delavcev ne bo več, zato si je izbral druge. Pa ni bilo hudega, ker je v fondih še več drugih gospodarjev, ki so iskali delavcev. Ihtro smo si izbrali čaka-
rerja, kmeta, ki je imel svoje posestvo blizu tam, kamor smo bili namenjeni.

Sedaj je bilo treba kupiti še delavsko opremo, to je vrečo, maletlo, in agujo, iglo. Ker smo imeli denarja, nam je oboje kupil gospodar, ki bo odbil znesek od zaslužka, tako je dejal.

Kakra ni bila daleč, komaj kakih 30 kilometrov. Z avtom smo bili prav v kratkem tam.

Naš tovariš in mojster nam je sedaj pokazal, kako se taki stvari střeže, zlasti kako je

treba napraviti pas, na katerem bo visela vreča za nabiranje koruznih storžev, kar nikakor ni tako enostavno. Iz starih vreč smo si napravili kakih 10 cm široke pasove, na katere smo prišili močne trakove, da si jih lahko dovolj trdno privežemo okrog pasu. Na sprednjo stran smo pritrdili dve močni kljuki, ki smo jih napravili iz močne žice in na katere bo treba obesiti nabiralno vrečo.

Nabiralna vreča je kakih 50 cm široka in poldrug meter dolga. Napravljena je iz močnega platna. Nabiralec si jo vtakne v obe že omenjeni kljuki in sredi trebuha in jo vleče med razkoračenimi nogami za seboj. Da se pa platno prehitro ne obrabi, je prevlečena vreča na spodnji strani z močnim usnjem.

Večerja je bila dobra in obilna. Nato smo legli v sosednji galpon, t. j. iz pločevine narejeno shrambo, h počitku. Spali smo na tleh, samo nekaj koruznih stebel smo si podložili.

Drugo jutro so nas zbudili še predno je vzhlo solnce. Ihtro smo popili nekaj kave, potem pa odšli na delo na polje, ki je ležalo vse naokrog bornih poslopj naše čake. Kakor vo-
jake so nas razpostavili po deset do dvanajst brazd vsakebi in bitka se je pričela.

Z ogromno vrečo med nogami in oboroženi z že imenovano, kakih 15 cm dolgo, na koncu nekoliko zakrivljeno iglo, smo se lotili dela. Z iglo, privezano z jermenčkom, v katerega sem vtaknil manjše tri prste desne roke, sem odpiral liste, v katere je zavita letica, z levico sem potisnil odprte liste navzdol in s palcem in kazalcem desne roke sem tako slečeno letico že odlomil in vrget v vrečo. Seveda gre vse to bliskoma. Koruza mora biti že dobro suha, da gre delo hitreje izpod rok. Ko je vreča polna, je treba stresti njeno vsebino v drugo, ki je večja; pobiralec stopi dve brazdi na desno ali na levo, in tako gre delo naprej ves ljubi božji dan. Delo je akordno: čim več kdo nabere, tem več zasluži. Ravno to je bila moja nesreča.

Ni minilo dosti časa in že sem imel na prstih nekaj ran. Moji prsti so bili namreč bolj vajeni peresa in knjige kakor težkega dela. Polno koruznih rastlin je bilo sključenih in poglelih in so me začele jeziti, vreča me je začela tiščati, da ne govorim o rokah. Vse me je začelo boleti. Toda vztrajati je bilo treba, nobene pomoči ni bilo.

Gospodar ni bil nič kaj zadovoljen, ko nas

je prišel pogledat. Nekaj poležanih letic sem pustil namreč nepobranih. Moje delo je šlo ne-
verjetno počasi naprej. Tolažil sem ga, da bo boljše, ko se malo privadim. Pa veliko upanja sam nisem imel.

Prvi dan sem nabral cele tri vreče po kakih 90 kilogramov, kar je toliko, ko nič. Srednje dober pobiralec jih mora nabrati sedem do osem, medtem ko jih naberejo dobri delavci 12 do 15, izjemoma kateri pa tudi do dvajset.

Drugi dan ni bil nič boljši. Tretji tudi ne. Delu sem se sicer nekaj privadil, ampak moje prste je koruzno ličje vse razrezalo in pri naj-
boljši volji nisem mogel delati bolj hitro.

Gospodar je bil vedno bolj nezadovoljen. Vendar je bil razumen človek in je računal, da bosta moja tovariša kaj boljša. Eden je res prišel na dnevnih pet vreč, drugi pa celo na sedem do osem.

Pa nas nesreča ni zapustila. Naš najboljši tovariš je zbolel. Bil je že nekoliko starejši in so mu začele otekati noge, da je moral od časa do časa počivati. Imeli smo namreč zjutraj tako hude rose, da je bil človek že po kratkem delu od pasu doli ves premočen. Od kakšne desete ure dalje pa je začelo solnce tako ne-
usmiljeno pripekati, da nam je pot curkoma lil po obrazu.

Na srečo so prišli velikonočni prazniki in smo imeli en dan več počitka. Na praznike same nismo mogli seveda prav nič misliti.

Našemu mojstru je šlo z zdravjem vedno na slabše. Komaj po pol dneva je mogel delati. Moj drugi tovariš je prišel sicer na dnevnih pet ali šest vreč, toda začel se je pritoževati nad mokrimi rokami. Jaz sem ostal pri svojih treh, včasih štirih vrečah. Vse je kazalo, da gre naša koseča proti koncu. Posebno odkar je tovariš Pepi zaslužil dovolj za pot v Buenos Aires. Končno ni mogel naš mojster, najboljši izmed nas treh, več na delo. Gospodar je bil vedno bolj nezadovoljen. Ni nam kazalo drugega, kakor da gremo. Poračunali smo z gospodarjem, ki je prevzel tudi naše vreče in igle — seveda v našo izgubo — in nas nato odpeljal na postajo. Seveda ne v avtomobilu, kakor smo prišli na čako, ampak veliko bolj pohlevno s surkijem, dvokolnico, ki se je po-
časni majala po prašnih in razoranih potih.

Jaz nisem zaslužil dovolj za pot v Buenos Aires, moja tovariša sta pa imela natančno toliko, kolikor je veljal vozni listek.

Gospod mojster se je odločil, da ostane v Rosario in se je hitro ločil od naju. Pepi je nemudoma prestopil na vlak v Buenos Aires. Izročil sem mu svoj kovčeg, samo odejo sem si prihranil, in ostal sem sam.

Ker mi je ostalo še par pesov, sem se od-
ločil, da se peljem z vlakom, dokler bodo do-
puščala sredstva. Po cenikih sem preračunal, da se bom pripeljal ravno do polovice poti iz Rosario v Buenos Aires.

Vstopil sem torej v vlak, ki je odpeljal zvečer iz Rosaria. Po dobrih treh urah vožnje smo privzili do mesta, do koder sem imel plačano vožnjo. Bilo je treba izstopiti.

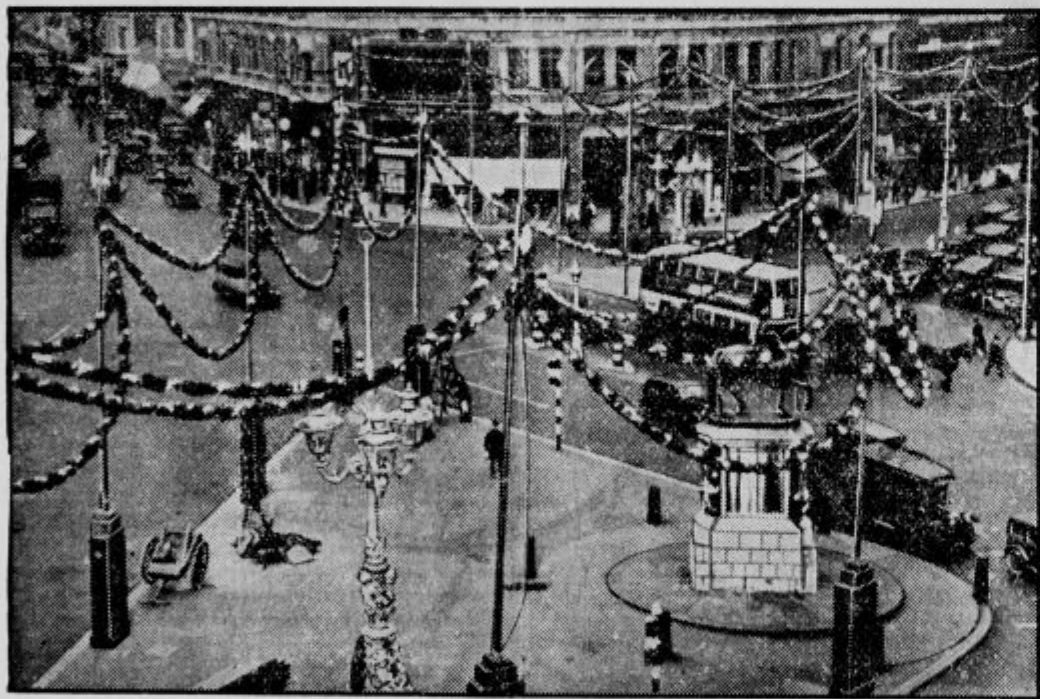
Izstopil sem na nasprotni strani, kakor je bila postaja. Dokler je stal vlak v postaji, sem čakal, ko pa se je začel pomikati, sem skočil na platformo tovornega voza, in ravno tako hitro smo se vozili v črno temo. Ko je vozil brzovlak skozi postaje, sem se stiskal k steni, da bi me kdo ne opazil. Proti jutru sem se pripeljal prav do Buenos Airesa.

Na kosečo koruze pa ne grem nikdar več!

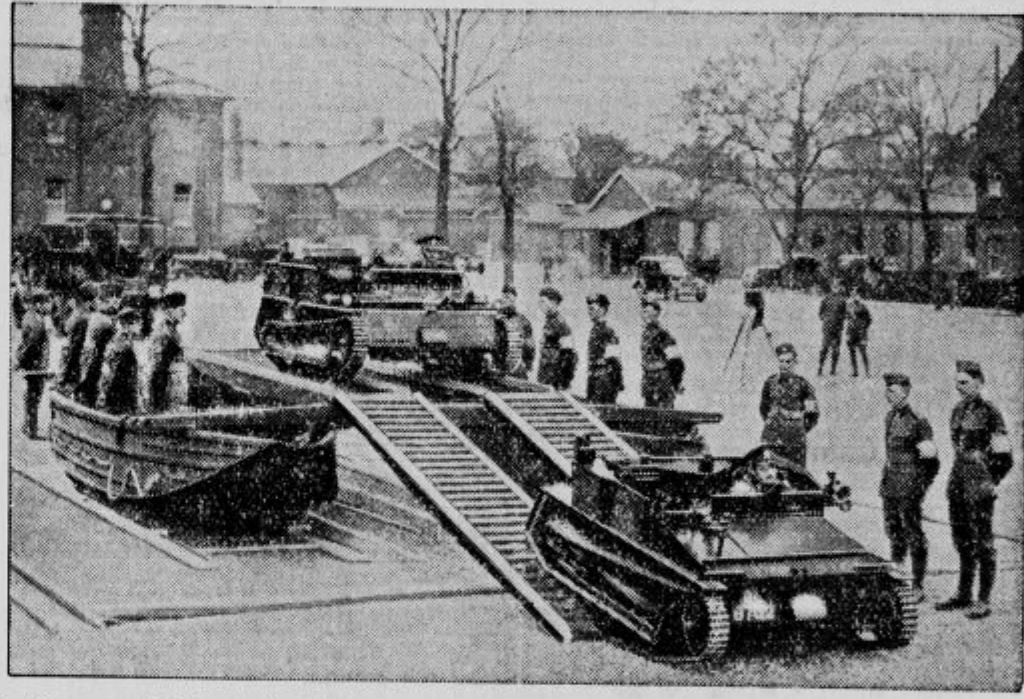
„Policija v steklenicah“

V kraju Wasserburg v Spodnji Lužici na Nemskem je neke noči ondoto krčmarico ob 3 prebudil iz spanja sumljiv ropot, kateri je prihajal iz gostilniške sobe. Ženska je previdno vstala, stopila k vratom in pokukala skozi okence v gostilniško sobo. V svojo veliko grozo je v gostilni zapazila vlomilca. Brž je stekla iz hiše in sosede obvestila o tem, kaj se dogaja v njeni hiši. Sosedje so naglo vstali, se vsak po svoje oborožili in obkolili hišo. Nato so naj-
bolj pogumni s krčmarico šli v hišo, da bi pri-
jeli nevarnega zločinca. To pa ni bilo niti tež-
ko, niti nevarno. Zločinec je namreč nadvse
ravnodušno sedel sredi izpraznjenih steklenic
ter bil čudovito dobre volje. Ko je bil najprvo
izptaznil blagajno, je še svoj nahrbtnik napol-
nil s sladkorjem in raznimi jestvinami, tako,
da je bil nahrbtnik nabit poln. Ko je vse to
opravil, se je spravil na steklenice z žganjem,
katere so stale v omari. Pokušal je toliko časa,
da je steklenice izpraznil in obsedel kar na
tleh sredi praznih steklenic. Tako ni čudno, da
so ga sosede lahko kar mirno prijeli in mu
najprvo dobro prešteli kosti. Pa je bil mož tako
pijan, da ga niti batine niso strezile. Nato so
ga izročili policiji. Policija je dobila pri njem
napačne listine, vojaški revolver in 50 patron.
Zločinec je kaznjene, ki je pobegnil iz zapora
in katerega so že več časa iskali. Ko bi ga ne
bilo sedaj prišlo tisto, kar je bilo v stekleni-
cah, bi ga še danes ne imeli.

Angleški narod se pripravlja na praznovanje kraljevega jubileja

London je že pripravljen na slovesnosti 25 letnega jubileja angleškega kralja. Vse ceste so že okrašene

Tanki na angleški paradi. Skušnja za veliko vojaško parado ob 25-letnici vladanja angleškega kralja: Pijonirji v nekaj minutah postavijo na ulici pontonski most, čez katerega potem zdrdžajo mali tanki

Primož Trubar

34

»Kar hitro bom povedal« — je odgovoril Pregelj. »To iznese, to iznese tri in petdeset let.«

»Da« — je pritrdil Farest. »Nič več in nič manj. Če še pomislimo, da je njegov rojstni dan 8. junija, torej prav pred svetim Primožem, je star te dni tri in petdeset let pa en mesec.«

»Koliko preganjanja je že preстал v tem času!« — je vzkliknil Búdina. »Saj so ga podili kakor divjačino semintja. Kdove, kaj ga še čaka? In vse radi svetega evangelija. In mundo pressuram habebitis — je rekel naš Gospod in Učenik apostolom. Na svetu boste imeli stisko.«

»Eni pa hočejo, da bi se še bolj izpostavljali nevarnostim« — je dejal Pregelj. »Bo vendar sam vedel, kako daleč sme iti. Dolgoletne skušnje so ga izučile, na kakšen način bo dosegel največ uspehov za našo vero. Preveč hud tudi ne sme biti, zakaj preostri gospodje ne vladajo dolgo. Le nanj se zanesimo.«

Zdaj je šele spregovoril Klombner.

»Tako? Le nanj se zanesimo« — je zavpil in vdaril ob mizo. »Da bomo še to izgubili, kar imamo! Noben predikant mu ni po volji, kakor bi bil on najboljši izmed vseh. Pri božji službi noče odpraviti ceremonij katoliške cerkve. Povsod odje-
njuje, kjerkoli more. Zato gre naša reč tako počasi naprej. In vi ga še zagovarjate! Marko, jaz plačam in grem!«

Vrgel je denar na mizo in odšel. Ostali trije so umolkni-
li za nekaj časa.

»Odkrito vama povem« — je rekel Lenard Búdina — »da mi Klombnerjevo vedenje že dolgo časa ni všeč. Jaz ga imam za oholega in častiželjnega človeka.«

»Prav tisti vtis imam tudi jaz« — je pritrdil Farest. »Z mnogimi našimi je že prišel navskriž, zdaj se bo sprl še s Trubarjem, z mučencem za svoje in naše prepričanje. Klombner hoče imeti povsod prvo besedo in načelovati vsem novover-
skim podjetjem. Pa ne bo šlo tako, kakor si domišljuje.«

Le Marko ni povedal svoje sodbe, ker se ni rad zameril Klombnerju, ki je skoro vsak dan obiskal njegovo gostilno.

Tudi deželni stanovni so soglašali v nekem oziru s Klombnerjem. Radi bi bili videli Ljubljano in vso kranjsko deželo prejkomogoče poluteranjeno. Zato so zahtevali vedno več. Ker se jim je špitalska kapela svete Elizabete zdela preskromna za luteransko službo božjo, so si želeli večjega prostora. Naj-
prej bi se bili radi polastili cerkve očetov minoritov. Odkar je nagloma umrl leta 1548. slavni minoritski govornik pater Tomaž, o katerem je bil med ljudstvom razširjen sum, da so ga luterani zastrupili, niso imeli minoriti nobenega tako do-
brega pridigarja več. Ljubljanci so začeli opuščati to cerkev. Dobivala je vedno manj miloščine in število redovnikov se je tako zelo zmanjšalo, da sta bivala samo še dva v samostanu. To je bila ugodna prilika za evangeljske. Z gotovostjo so ra-
čunali, da dobijo v posest to cerkev. Plemiča Ahacij Thurn in Dietrich Turjaški sta šla v samostan in se pogajala z osta-
lima menihoma, da bi prepustila cerkev luteranom. To pa ni šlo tako hitro. Meniha sta odgovorila, da nimata nobene oblasti o tem odločevati, vprašala pa bosta svojega predsto-
jnika provincijala, ki ima sedež v Gradcu, kako on misli o ti zadevi. Iz Gradca pa je kmalu prišlo poročilo, da o oddaji ni govora.

Po ti odklonitvi je prišlo novovercem nekaj drugega v glavo. Samozavest in domišljija sta jih prignala tako daleč, da se je peljal deželni glavar Jakob plem. Lamberg k škofu Petru v Gornji grad s prošnjo, naj dvoli Primožu Trubarju v stolni cerkvi pridigovati takrat, kadar nimajo kanoniki v njej nobe-
nega duhovnega opravila. To je bila pa že taka zahteva, da so se zgržali nad njo vsi katoličani. Škof Peter je v ljudno odgovoril, da se mora ravnati po cesarjevem ukaz.

Kljub temu, da kranjskim luteranom ni šlo vse tako po volji, kakor so si želeli, so vendar njih nauki vedno bolj pro-
dirali v naših krajih. Število privrženecv se je množilo od dne do dne, ker sta cesarska in cerkvena oblast preveč prizanašali deželnim stanovom. Zato so pa voditelji protestantov čedalje

pogumnejše nastopali ter se vedli, kakor bi imeli že večino ljudstva za seboj.

Sicer pa o Trubarju ne smemo misliti, da je bil res tako popustljiv, kakor mu je očital deželni pisar Matija Klombner. Ne pozabimo, da je bil Klombner fanatik, ki si je predstavljal, da morajo vsi tako misliti, kakor je on mislil v svoji razpaljeni glavi in da morajo iti vsi skozi drn in strn za njim, svojim poveljnikom. Trubar je bil iz drugačnega kova. V mlajših letih je bil seveda živahnejši; zrelemu možu, preizkušenemu v borbi, trpljenju in preganjanju, pa se je ustalil značaj, ki je presojeval stvari po njih pravi vrednosti. Vedel je, koliko more doseči, poleg tega pa vztrajal v svojem delovanju. Sveto pismo mu je bila knjiga, iz katere je črpal vse svoje znanje. Zal, da ni upošteval razlage na več načinov. Zato mora biti neka za-
nesljiva oblast, ki daje besedam pravi pomen. Trubar se te zanesljive oblasti ni držal, temveč je sledil svojemu osebnemu mnenju. Bil je čitatelj biblije in ob enem njen tolmač. Odtod njegove zmote v razlagi posameznih oddelkov.

Ob svojem prvem prihodu iz Württenberga je bival Trubar le deset tednov na Kranjskem (od 26. junija do 1. septembra 1561). Večino je stanoval v Ljubljani, semintja je šel tudi na deželo obiskat svoje priistaše, ki jih je imel največ v Kranju, Radovljici, Bégunjah in na Bledu. Tačas je za silo uredil protestantovske cerkvene zadeve, priporočal medsebojno slogo ter poravnal tudi Klombnerjevo nasprotovanje. Deželni stanovni so prosili gospoda Primoža, naj ostane dalj časa v Ljubljani. Opravičeval se je, da ga že težko čaka njegova družina v Nemčiji in da mora ondi dovršiti še veliko slovstvenih za-
ostankov. Končno so se tako dogovorili, da mu dovolijo de-
želni stanovni dopust za devet mesecev v dostavkom, da se po preteku tega roka vrne v Ljubljano. Dali so mu primerno vsoto za potovanje in mu obljubili vsakoletnih dvesto to-
larjev kot podporo (ehrlieh Gnadengeld). S Trubarjem sta odpotovala na Nemško tudi Hrvata Ivan Maleševac in Matej Popovič kot sodrujnika pri prevajanju svetega pisma v hrvat-
ski jezik.

Dvig cen srebra Kai hoče Amerika

Novo zmede v divizah s srebrno valuto: na Kitajskem in v Mehiki

Ko je bilo pred letom dni v ameriškem kongresu glasovano pooblastilo vladi za nakup srebra, ni bilo pričakovati, da bodo nevdružni nakupi ameriške vlade tako vznemirili vse svetovno gospodarstvo. Tedaj je namreč ameriško finančno ministrstvo dobilo nalog, da mora nakupovati srebro, dokler srebro ne doseže cene 129 dolarja za unco ali pa dokler zaloga srebra ne doseže ene tretjine rezerv zlata, s katerimi razpolagajo Zedinjene države.

Do avgusta lani se cena srebra ni dosti izpremenila. Tedaj pa so se začeli ameriški nakupi. Tako je znasala konec julija 1934 cena srebra v Londonu 19,98 ter je do konca leta nevdružna narasla na 24,40 pence za unco. V novem letu se je dvig nadaljeval in je tako do petka 26. aprila doseglo srebro v Londonu rekordno ceno skoraj 40 pence, katere ni imelo že od leta 1922 sem. V soboto je sicer nastopil padec, danes pa je položaj nejasen.

Ta dvig cene je bil v zvezi z ameriško nakupno ceno srebra, katero je ameriško finančno ministrstvo zvišalo dne 10. aprila od 34,645 na 71,11, po veliki noči, dne 24. aprila pa zopet na 77,75 centa. Svetovna tržišča so radi tega postala nervozna, posebno pa one države, v katerih je še vedno srebro podlaga za valuto. To velja za tri velike države, oz. teritorije: Mehika, Brit. Indija in Kitajska. V vseh teh državah nimajo valut naslonjenih na zlato kot drugod po svetu, ampak je vrednost valute vezana na srebro. Zato je razumljivo, da je v teh državah dvig cen srebra povzročil tudi dvig njih valut, kar seveda njim onemogoča konkurenčno sposobnost na svetovnih tržiščih.

Posledice na Kitajskem

Vrednost šangajškega dolarja, ki je ena najbolj razširjenih valut na Kitajskem, se je dvignila od 16 na 20 pence, torej za 25%, vrednost ravno tako razširjenega hongkonškega dolarja pa celo za 50%. Seveda so v veliki meri dvigi v primeri z funtom šterlingom, ki je znatno padel, toda tudi v primeri z zlatimi valutami je dvig znaten.

Zaradi tega dviga cen srebra je izvoz srebra iz Kitajske otežkočen z zelo veliko carino, ker je razlika v ceni le previsoka in bi izmamlila preveč srebra iz Kitajske, pa s tem naredila srebrn denar redek in drag, kar bi imelo za posledico veliko zmešnjavo v cenah, ki bi morale pasti. Saj so se že v teku leta 1934 zaloge srebra na Kitajskem zmanjšale od 439 na 226 milijonov unč.

Ker je z dvigom cen srebra najbolj prizadeta Kitajska, se vse sprašuje, kaj je vzrok temu nastopu USA. Ameriška vlada sicer motivira to z notranje političnimi razlogi, ker je močna propaganda za vpeljavo srebra kot podlaga za dolar poleg zlata. Toda gotovo so bili merodajni tudi drugi cilji. Nova politika pomeni uničenje valute na Kitajskem. Na drugi strani pa pravijo, da je nova ameriška politika srebra naplerjena proti Japonski, katere izvoz na Kitajsko hoče Unija uničiti. Za novo uvedbo valute pa bo priskočila na pomoč Amerika, ki bo to edina lahko storila in tako izločila japonsko konkurenco na Kitajskem.

V Indiji so se pokazale posledice, da je morala biti bombaj. borza za srebro zaprta.

V Mehiki

Tretja država s srebrno valuto pa je Mehika. Tu je dvig cen srebra povzročil, da je vrednost

Oseba srednje starosti, ki je več let oskrbovala službo

hišne strežnice

— snazila sobe, kurila peči, ličila tla i. dr. — v večjem podjetju, želi nastopiti podobno službo takoj. Pride se lahko predstaviti. Spricalo na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Služba«.

KUBANY-JEV MATE ČAJ

Ima tri kupačice čaja in misle. Pospešuje prebavo, da a apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kd v ga redno pije, se mu ni ba ni giba ne vraga. Uobičajno je v vseh lekarnah v originalni zavoju po 10 in 15 ali pri zastopniku: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 4, ako pošljete v naprej Din 15.—, Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: nite ga redno!

srebra v kovanim srebrnem denarju dosegla skoro imensko vrednost denarja in zato je postalo aktualno tezaviranje, ki ga že dobro poznajo države z zlato valuto. Da se prepreči večji pretresljaji za mehiško gospodarstvo, je vlada odredila, da so bile v soboto banke zaprte. V drugi vrsti pa namestila vlada takoj izvesti valutno reformo na ta način, da bo potegnila srebrni denar iz prometa, prepovedala izvoz srebra. Vse bančne vloge se izpremenijo iz srebrnih v papirne. Mesto kovanega srebrnega drobiža se uvede bakreni drobiž, namesto večjih srebrnih komadov pa bankovci mehiške banke.

Tudi v severoameriških državah samih je zaradi dviga cen na svetovnih trgih nastopil nov položaj, ker je treba nakupne cene doma preurediti, in sicer tako, da bo vlada lahko nakupila vso domačo produkcijo srebra. Zato je pričakovati nadaljnjega zvišanja vladnih cen, nato pa zopet cen na svetovnem trgu. Kajti do popolnega izkoriščenja nakupnih možnosti še daleč nismo prišli. Na eni strani cena še ni dovolj visoka, na drugi strani pa tudi zahtevano razmerje med zlatom in srebrom še ni doseženo.

Po zadnjih podatkih bi bilo potrebno v dosednjem razmerju 3:1 (zlato proti srebru), da ameriška

vlada nakupi še 2.129 milijonov unč srebra v vrednosti 275 milijarde dolarjev. Do konca leta 1934 je ameriška vlada kupila 316 milijonov unč in se je s tem njen srebrni sklad povečal na 1.003 milj. unč. To bo seveda izpremenilo vse razmere na svetovnem trgu za srebro. Leta 1934 je znasala vsa svetovna produkcija srebra komaj 180 milj. unč, od tega v USA samih 25, v Mehiki 75, v Kanadi 16 in v ostalih državah 64 milj. unč. Sama produkcija se ne more tako močno dvigniti, da bi zadostovala ameriškim potrebam, zato se mobilizirajo sedanje zlate zaloge. Visoka cena srebra je pritegnila že mnogo srebra na svetovni trg. Tako se ceni, da so se zaloge srebra na Kitajskem zmanjšale lani za 177 milj. unč, iz Rusije je prišlo na svetovni trg 25 milj. unč, iz Indije pa 30 milj. unč. Vse to pa seveda ne zadostuje za ameriške potrebe in pričakovati je nadaljnjega dviga cen srebra, kar bo povečalo produkcijo in demonetiziralo srebro, kakor pravi strokovni izraz, kadar ni srebro več denar, ampak postane navadna draga kovina.

Vsekakor nam vse to kaže, da v valutnih zadevah še nismo prišli do konca vseh možnosti pretresljajev, ker bo dvig cen srebra vplival tudi na zlato, obenem pa popolnoma izpremenil položaj v državah s srebrno valuto, ki bodo izpostavljene novim gospodarskim krizam.

Naši papirji na pariški borzi

Pariz, 27. aprila 1935.

Pariška borza ni važna samo za tečaje naših državnih papirjev, ki kotirajo na njej, ampak tudi delnice. Bežen pogled v izveček tečajnice pariške borze (sama tečajnica je preobsežna, saj je pariška borza prva na kontinentu in jo prekašati le še londonska in newyorška) nam kaže velik interes pariškega trga na naših papirjih.

V petek, 26. t. m. so naši državni papirji notirali na pariški borzi (v oklepajih podatki za ponedeljek, 22. aprila): 4% srbsko posojilo iz leta 1895. 178—180 (175—178), 5% srbsko posojilo iz leta 1902. 179 (178), 4,5% srbsko posojilo iz leta 1906. 156 (165), 4,5% iz leta 1909. 158 (164), 5% iz leta 1913. 173 (180), 4,5% iz leta 1910. 166 (168), 4,5% iz leta 1911. 160 (168), 7% stabilizacijsko jugoslovansko posojilo 230—251,50 (234—251) in končno 5% funding obligacije iz leta 1933. 104 (100).

Poleg teh papirjev pa notirajo na pariški borzi še delnice Trboveljske, borskega rudnika bakra ter Trepče, nadalje še obligacijska posojila Trboveljske in borskega rudnika bakra. V petek, 26. t. m. je bil tečaj za delnice Trboveljske, katerih nominale znaša 200 Din, 37 (34) frankov, delnice Trepče, katere nominale znaša 5 (angleških) šilingov 40 (34) in borskega rudnika bakra, katere nominale znaša 100 franci frankov: prvenstvene

Monopolska uprava bo imela na letošnjem pomladanskem velesjmu v Ljubljani od 1. do 11. junija svojo posebno propagandno razstavo. Obiskovalci velesjma bodo imeli priložnost, da spoznajo vse vrste tobaka, ki služijo za proizvodnjo jugoslovanskih cigaret in cigar.

Izložbene cigarete »Vardar« in »Drina« bodo prišle v promet ob letošnjem pomladanskem velesjmu v Ljubljani od 1. do 11. junija. Te specialitete se bodo prodajale v času velesjma, in sicer samo v trafikah na sejmišču.

Konsumna zadruga žel. osovja v Sarajevu je ena največjih konsumnih zadrug v državi. Konec leta 1933 je štela 7.610 zadrugnikov ter izkazuje za leto 1934 deficit v znesku 0,24 milj. Din.

Kontingent za uvoz rib v Italijo iz naše države znaša za 2. četrtletje 1934 1.532 met. stlofov.

Borza

Dne 29. aprila 1935.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Bruslja, Curiha in Pariza. Narasla sta Amsterdam in Trst, dočim so popustili tečaji Londona, Newyorka in Prage.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na naših borzah neizpremenjen ter je notiral v Ljubljani 8,75—8,85, v Zagrebu pa 8,70—8,80. Grški funt so notirali v Zagrebu 30,50 denar. Angleški funt je nadalje popustil ter je notiral v Ljubljani 228,40—230, v Zagrebu pa 230,32—231,92. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5,60 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2965,02—2979,61, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 742,85—747,92, Curih 1421,01—1428,08, London 211,08—213,14, Newyork

3.063 (3.080) in navadne 2.990 (2990).

Obligacije pa so notirale: Trboveljska 350 nominala 1931 (1.931), borski rudnik bakra pa 900 (900) frankov. Tip Trboveljske je 5%, borskega rudnika pa 4,5% nominala 1000 frankov.

Dvig Trepče radi dviga cen srebra

Posebno se iz tega pregleda vidi dvig delnic Trepče. Trepča namreč producira rudo, ki vsebuje poleg bakra in cinka tudi srebro in sicer 750 gramov na tono rude. Po drugih podatkih vsebuje njih svinčev koncentrat 24,9 unč srebra za njih svinčev koncentrat 0,3 unče srebra na lono (ena unča je 31,1 grama). Na podlagi teh podatkov računajo, ker je družba producira 63.000 svinčevnega koncentrata in 92.000 ton cinkovega koncentrata, da znaša produkcija 1.586.000 unč srebra, kar da preračunano v kilograme nekaj nad 49.324 kg srebra letno. To je razumljiva številka, saj je cenil že leta 1932. Imperial Institute to je angleški zavod v Londonu za rudo, 62.000 kg, dočim je bilo izkazanih v raznih mednarodnih statistikah samo okoli 2.500 kg, vpoštevana je bila samo industrijska produkcija srebra, dočim vpoštevata številka 62.000 kg tudi vsebino srebra v raznih proizvodnih rudah.

4344,73—4381,05, Pariz 289,00—291,03, Praga 183,2—184,30, Trst 362,07—365,15.

Promet na zagrebški borzi 726.770.

Curih. Belgrad 7,02, Pariz 20,38, London 14,9, Newyork 308,25, Bruselj 52,325, Milan 25,525, Madrid—42,225, Amsterdam 208,675, Berlin 124,30, Danaj 37,80, Stockholm 76,80, Oslo 74,80, Kopenhagen 66,55, Pariz 12,90, Varšava 58,25, Atene 2,90, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,58, Buenos-Aires 0,78.

Vrednostni papirji

Tendence je ostala v glavnem neizpremenjena in tudi v tečajih ni bilo posebnih izpremenb. Ker v Belgradu borza radi pravoslav. velikonocnega ponedeljka ni poslovala, je bil promet nekoliko živahniji.

Ljubljana. 7% inv. posojilo 77,50—79, agrarji 45—46, vojna škoda 370—372, begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 78—78,50, 7% Bler. pos. 67—68, 7% pos. DHB 70—72.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 78 den., agrarji 46—48, vojna škoda promptna 370—371 (368), 6, 7, 370 den., 8, 370—371 (370), begl. obv. 65,25—66 (66), 8% Bler. pos. 78—78,50—7% Bler. pos. 67,50—68, 7% pos. DHB 70—72. — Delnice: Priv. agr. banka 230—231, Osj. sladk. tov. 140—155, Trboveljska 120 den.

Žitni trg

Budimpešta. Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica maj 15,64—15,93, zaklj. 15,69—15,70, junij 15,42—15,72, zaklj. 15,49—15,50, rž maj 10,73—11,24, zaklj. 10,75—10,77, junij 10,72—11,24, zaklj. 10,78—10,80, koruza maj 11,18—11,25, zaklj. 11,20—11,21, junij 11,02—11,07, zaklj. 11,04—11,06.

Sport

Nedeljski sport

Najpreje pogledimo državno prvenstvo. V osmem kolu so se srečali štirje pari. Jugoslavija je premagala v Beogradu splitskega Hajduka s 3 : 1, Concordia je z osljesko Slavijo remizirala v Osijeku (1 : 1), sarajevska Slavija je na svojih tleh z 2 : 0 odpravila Haška in z enakim rezultatom je bilo Primorje premagano v Zagrebu od Gradjanskega. Za našega reprezentanta smo sicer že vnaprej vedeli, da v Zagrebu ne more uspeti, zlasti še zato, ker je moral vsled blezur najboljših igralcev nastopiti v zelo oslabiljeni postavi: vsekakor se bo sedaj lahko malo opomogel, ker bo imel daljši počitek, vendar bo moral napeti vse sile, če bo hotel rešiti svoje mesto v državni ligi. Po nedeljskem tekmovalju izgleda tabela tako-le:

Haška	7	4	1	2	12,9	9
Hajduk	7	3	2	2	20,9	8
Concordija	7	2	4	1	9,6	8
Bask	5	3	1	1	15,7	7
Jugoslavija	5	3	1	1	9,6	7
Slavija (S)	8	3	1	4	14,12	7
Slavija (O)	8	3	1	4	11,24	7
Primorje	6	1	1	4	5,18	3
BSK	3	1	0	2	6,5	2
Gradjanski	4	1	0	3	4,9	2

V podveznem prvenstvu sta podlegla oba ljubljanska kluba zastopnikom mariborskega nogometa. Hermes je na svojih tleh podlegel mariborskim železničarjem, Ilirija pa je morala v naši severni prestolnici pustiti Mariboru obe točki. Tabela bo do prihodnjega tekmovalja tale:

Železničar	11	7	2	2	30,22	16
CSK	9	5	4	0	26,11	14
Ilirija	9	5	2	2	31,11	12
Rapid	9	5	0	4	23,14	10
Maribor	11	4	1	6	14,29	9
Svoboda	10	2	3	5	12,48	7
Celje	9	2	2	5	13,18	6
ZSK	10	2	0	8	21,26	4

Huda borba med plavalkami. Plavalni klub iz Newyorka je poslal svoje najbolje plavalke na turnejo v Florido. Med temi plavalkami je bila tudi Alice Bridge, večkratna prvakinja, ki je hotela ob tej priliki rušiti nekatere rekorde. Da bi ji to lažje uspelo, so poslali z njo tudi mlado Elizabeto Compa, ki sicer ni bila slaba, ampak med »zvezdnice« pa je tudi še ni bilo pristi. — V Miami se je vršilo plavanje na 100 jardov in mala Comp je dobila 8 metrov naprej pred Alice Bridge. Le-ta je res zboljšala ameriški rekord, toda glej ga spaka, tudi Komp je plavala boljše od prejšnjega rekorda in samo tri sekunde slabše od A. Bridge. Posledica tega je bila, da odslej mala Komp ni dobila nobenega metra več naprej. — Naslednjega dne se je morala pa Alice Bridge kljub temu resno zavzeti in je še vseeno svojo nevarno konkurenco komaj premagala na 300 m. Potem pa je sledil napad na 400 jardov. Alice Bridge je popolnoma izmučena postavila nov svetovni rekord s časom 6:12, medtem pa je mala Komp zaostala samo za štiri desetinke za njo, s čimer je izenačila obstoječi svetovni rekord. — Tri dni potem je bila nova bitka na 440 jardov hrbtno Alice Bridge ter Elizabeta Komp sta prišli hkrati na cilj in sicer v novem rekordnem času 6:10. — Če bi se turneja še nadaljevala, bi se vrnila v domovino kot zmagovalka skoraj gotovo mlada Komp, s katero je Amerika po naključju odkrila eno novo zvezdo več za prihodnje olimpijske igre.

Z doktoratom se bodo odslej ponašali športni in telovadni učitelji. Hamburška univerza je priznala telesne vaje kot znanstveno stroko in je v tem pogledu napravila dalekosežen sklep. Telovadni in športni učitelji morejo odslej s svojim znanstvenim delovanjem na polju telesne kulture, če imajo še dve nadaljnji stroki, dobiti naslov doktor. Študent, ki študira telesne vaje, je pridobil s tem vse priznanje ter ni prav nič zapostavljen za drugimi visokošolci. Univerza v Hamburgu pa je v svojo odločbo zagurala telesnim vajam odlično mesto.

Velikost nogometnih igrišč. Izmed sklepov, ki jih je napravila te dni eksekutiva FIFE v Parizu, spada med najvažnejše določitev velikosti nogometnih igrišč. Komisija za pravila je namreč končno določila naslednje mere:

Dolžina igrišča 90—120 metrov. Širina igrišča 45—90 metrov. Višina kotnih zastavic 1,50 m. Polmer srednjega kroga 9,15 m. Dolžina prečne late v голу 7,32 m. Višina stranskih stojev v голу 2,44 m. Debelina lat 0,12 m. Obseg žoge 0,68—0,71 m. Teža žoge 369—425 gramov. Za državne tekme pa so naslednje mere: Dolžina igrišča 100—110 m, širina pa 64—75 m.

Jugoslavija—Češkoslovaška. Strahovski stadion v Pragi bodo otvorili dne 4. junija z lahkoatletskim dvomatchem med jugoslovansko in češkoslovaško reprezentanco.

SK Ilirija, smučka skelja. Redna seja načelstva bo drevi ob 21 pri Službi, Polnoštevina udeležba potrebna!

Dolores Vieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

»Oh,« zapoje mala gospa sočutno. »Seveda bomo naredili. Gospoda sicer vprav zdaj ni doma, pride pa kmalu popoldne. Bo tako in tako vesel, ko nima nobene fantiča za gosli. — Ali prečastiti ne bi malo sedel.« Ker njene rjavkaste oči tako lepo prosijo in ker ji je kar videti, kako zelo jo je razveselil obisk — vžije sicer malo veselja, revica — stopi pater za njo tudi še v sosednjo sobico, kjer se vse kar blešči v najlepšem redu. Vneto primakne gospa stola in se sladko smehlja — toda videti je tako do smrti žalostna, kadar se smehlja; bolestna poteza se ji kar noče umekniti od bledih ustnic. Iz kuhinje prinese sveže vkuhanega jagodičja in ponuja boječ se izgovarjajoč, da jima ne more postreči s čim boljšim. Smehljaje se gleda, kako Ivanu diši. Potem dvigne velike, bleščeče se oči k patru Bernardinu in vpraša, medtem ko ji na lica prihaja barva in spet izginja z njih:

»Niso imeli nič misijona, patri v Rožu — ali božje poti k Materi božji na Zihpoljah — če smem vprašati?« »Nič,« odvrne menih in glas mu zveni voljno mlo kot sicer, »ampak pater Hiacint iz Beljaka je pripovedoval, da je peljal procesijo tjakaj na božjo pot in prenočeval pri župniku. Da je še zmeraj čvrst in zdrav in ima dosti veselja z otroki.«

»Ah seveda — ah seveda —,« vzdihne mlada gospa in si spet pogladi koder. »Tako lepo so peli z nami — vsako soboto pod noč —,« in zastrmi tja pred se in polihoma zapoje, kakor da je zadržtel srebrn zvonček: »O Marija, reci — nato pa prestrašeno umolkne in utihne. Ivanu je ta trenutek tako žal nežne, blede gospe.

Ne ve, zakaj — toda jasno čuti: nesrečna žena je. Vidi, kako ji podrhteva belo grlo, kakor da mora goltati velike solze. Tesnoben molk leži na vseh treh. Potem reče pater Bernardin: »Gospa — morate pomisliti, Devica Marija vas vidi povsod — in vas vedno varuje. In vas ima pač še posebno rada, saj ste pravi romarski in Marijin otrok — ali pravim morda kaj napačnega?«

V skoraj vzhitni hvaležnosti mu zre gospa Lilja na ustnice.

»Zakaj napačnega — saj sem tam na božji poti prišla na svet, saj sem zrasla pri cerkvi Marije žihpoljske in sem se bila zaobljubila Materi božji. Samo tako se mi zmeraj toži po domu — morda po Rožu, morda po nebesih? —«

Spet vse utihne v izbi; — cum sanctis tuis — — sanctis tuis in aeternum, quia pius es — doni iz dalje. Friderik Jurij se uči peti Rekviem.

Lilja reče s sladkim, pojočim glasom:

»Prosim prav lepo, oprostite — ampak moram pogledati za nekim fantičem, ki je zaprt, da ne bi ušel. In malo sveže vode mu moram nesti, ko ni gospoda doma.«

Ivanu ne pride na um, da bi se zasmejal, niti ne, ko pravi gospa, da nese Jurku vode.

»Pa prej popeljem še tebe v spalnico — pojdi!«

Vstaneta. Pater Bernardin še naroči, naj ga pokličejo, ko se vrne magister. Tedaj poda gospe roko. Ta jo poljubi in se spet prikloni tako globoko in ponižno. Potem spremeni meniha še do stopnic, ki peljejo na dvorišče, in se prikloni še enkrat, ko pater že izgine v veži.

Zdaj prime dečka za roko in ga pelje skozi ozke tapetne duri na hodnik in od tam gori po polzastih stopnicah. V resnici je manjša kakor on. Komaj sliši dečko njene male korake. Kljub temu, da je stara morda komaj petindvajset let, je oblečena v črno z lilastimi pikami, le okrog vrata in prsi ima dehtečo, belo ruto.

»Tu vidiš — to je šolska soba — in tukaj pojejo — in to je spalnica. Tu zadaj v drugi sobi boš pa stanoval.« Dve prostorni sobi se odpreta. V vsaki je po šest postelj. Tista, ki jo odkuže gospa Lilja Ivanu, stoji ob steni, prav zadaj. Gospa vzame iz predala perilo in mu hoče pripraviti posteljo. Ivan pa hoče narediti sam.

»Potem grem pa k onemu, ki je zaprt — veš? Ko bo zvonilo, pridi pa v kuhinjo, boš dobil jesti.«

Gospa potihoma odide. Ko Ivan pripravi posteljo, sede na stranico in premišlja. Cisto so ga prevzeli ti obilni novi dojmi. Vrsté se hitro — mah na mah. Davi še ni videl ničesar, kaj bo z njim — zdaj ima varen kraj in delo za bližnja leta — in saj! — tudi poklic. S prebrazeno grozo pomisli: — in nekoč — in nekoč — bo s a m držal sveti kruh v rokah. — O Bog! — In obo roki prižme na prsi in globoko vzdihne — in vse potone pred njim — veseli, plavalci dečko in uboga, mala gospa in celo dobitni, mladi menih — vsi izginejo v neizrekljivem hrepenenju njegove duše po Edinem — Večnem — Resničnem —, ki ga ne more obseči, ki ga pa kliče s premogočno iskrenostjo z enim edinim imenom:

»Jezus —«

Severno od Sentjurskega jezera se razprostira kar skoraj v neskončno daljo Vojsartarska gora, gost, temen gozd, ki se vsi kupei in poštarji pokrižajo, če le slišijo koga izgovoriti to ime. Kajti rod prav posebno divjih roparjev gospodari kar že stoletja po teh grozljivo neprijetnih, neizslednih globelih. Šušlja se marsikaj — da so pripadali tej drhali hüttenberški meščanec, ki so tako naglo obogateli ter jih zdaj vse čista, in da ima marsikatera hiša v obrtnem kraju na Kórenu na zunaj po štiri, na znotraj pa po pet sten. — In ponoči — tedaj — te Bog obvaruj, da bi zaklical! Dobro pa je, da imaš pri sebi žegnan paternoster.

Slovenska kuharica
S. M. Felicité Kalmšek izide v
novem osmem natisu 10. maja.
Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večvarnim tabelam, najbržejeji
opremi ostane stara cena 160 Din za vezar izvod. Jugoslovanska knjigarna

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega snafaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. —

Službe iščejo

Gradbeni tehnik

s sedemletno prakso, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe prosim upravi »Slovenca« pod »Vesten« št. 4871. (a)

Orožnik v pokoju

oženjen, išče službo sluge, inkasanta, hišnika, skladiščnika ali vratarja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšen nastop« št. 4881. (a)

Mesto hišnika

iščeta mlada zakonca. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Natančna« št. 4885. (a)

Službodobe

Fotograf, pomočnica večš. izdelave amaterskih del, eventualno retušo, se sprejme. Ponudbe podruž. »Slov.« v Celju pod »110« št. 4856. (b)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10.

Vložo

Celjske posojilnice d. d. 40.000 Din prevzamem. Plačam takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Celjska« št. 4888. (d)

25.000 Din posojila

»vknjižbo na prvo mesto na posetstvo, vredno 300.000 Din, blizu Ljubljane — iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4880. (d)

Objave

Naznanjam,

da bom s 1. majem otvoril v Rožni ulici št. 37 novo mesarijo. Prodajal bom prvovrstno meso vseh vrst ter mesne izdelke po najnižji dnevni ceni in najboljši postrežbi. Cenjenemu občinstvu se za številne obiske najtopleje priporočam. — Perme Ivan, mesar. (o)

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje s kopalnico oddam takoj. Tyrševa cesta 99. (c)

Učiteljski dom v Ljubljani

razpisuje težaška, zidarska in ostala obrtniška dela pri adaptaciji svojega posloja v Zibertovi ulici 27. Načrti, proračunski popisi, pogodbi itd., ki so potrebni kot podlaga za ponudbo, so na razpolago proti plačilu dejanskih stroškov 150 Din pri blagajniku Učiteljskega doma v Franciškanski ulici 6-I., vsak delavnik od 14 do 16. Ogled sedanje zgradbe, ki je potreben pred sestavo ponudbe, se bo vršil v soboto, dne 4. maja od 15 do 16 v Zibertovi ul. 27. Zapečateni ponudbe se morajo izročiti do 16 v torek, dne 7. maja 1935. Kasnejše ponudbe se ne bodo upoštevale. Zadruga si pridržuje pravico oddati delo neglede na najnižjo ponudbo.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1935.

Vnajem

ODDAJO:

Trgovski lokal center Ljubljane, pripraven za damski frizerski salon — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4879. (n)

Posestva

Prodajam

2 hiši z vrtom in gozdom, tritret ure od Ljubljane. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4872. (p)

Naprodaj je

po pokojni Zdošek Jožefi hiša št. 16 (mala zgradba) v Sp. Hudinji. Kupne ponudbe sprejema dr. Stojan Ivan, javni notar v Celju, najkasneje do 18. V. 1935 ob 8. uri. (p)

Parcele

so naprodaj ob glavni cesti blizu Kerkove gospodinske soke. — Pojasnila se dode v imenovanem zavodu.

Kmetijo

32 oravov, pri Mariboru, rodovitno — prodaja za 122.000 Din Posredovalnica Maribor, Slovenska ulica 26. (p)

Glásba

Muzika

prodaja prvovrstne inoz. klavirje. — Popravila in vgrajevanje strokovnjakovo in najceneje. — Izposoja in prodaja tudi preigrane instrumente.

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 4 preje Knaflijeva ulica št. 4

Razno

Izšle so

Blaž Mavrellove Camarske pesmi po koroških ženskih običajih. — Dobijo se pri Hinko Saxu v Mariboru. (r)

Hočete imeti lasten dom?

Hočete biti brezplačno zavarovani za življenje? Zastonj Vam pošljemo vsa pojasnila, ako nam pošljete znamko za odgovor. — »Mojo dom«, Ljubljana, Dvorakova 8.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Javna zahvala tovarne čevljev „JARA“

Cenjenim odjemalcem iskrena hvala za množičen poset. Vaš odziv in ogromna odprodaja zalog sta nam omogočila ponovno napolniti in kompletirati naše prodajalne s svežimi in najmodernejšimi modeli.

Za Velikonočne praznike žal vsem nismo mogli postreči. Da ustrezemo vsem odjemalcem, pa sporočamo, da bomo nadaljevali z odprodajo po 10 do 30% znižanih cenah. — Hitite, da ne zamudite te edinstvene prilike cenenege nakupa.

Prodajalne čevljev: »JARA« Ljubljana, Sv. Petra cesta 20.
»JARA« Maribor, pri firmi Martinc, Gosposka ulica 18.
»JARA« Zagreb, Illica 60.

Prodajam

Posteljne mreže

v lesenih in železnih okvirjih ter železne postelje vseh vrst izdeluje in sprejema v popravilo najceneje P. Strgulec, Gosposvetska 13, Kolizej — Ljubljana. (l)

Mizarji - industrijalci!

Prodajam vrtni, hobelni, rezkalni, poravnalni, brusilni stroj, tračno krožno žago, 28 ml. kompletne transmisije. — Martinec, Ljubljana, Prule. (l)

Prodajam

800 do 1000 m² desk, je-lovih, 20 do 50 mm, po dnevni ceni. — Martinec, Ljubljana, Prule. (l)

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohorčeva ulica št. 5.

Izredno dobra

in cenena oblačila, moško perilo itd. — kupite najbolje pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbi v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Razpis službe

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije A. D., podružnica v Ljubljani — razpisuje

mesto uradnika-korespondenta

Prošnji je priložiti originale ali poverjene prepise zadnjega šolskega spričevala, vseh dosedanjih službodajalcev in uradne izkaznice o jugoslovanskem državljanstvu.

Nekolkovane prošnje, opremljene z navedenimi dokazili, je vložiti do 7. maja 1935 pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije A. D., podružnici v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1935.

Brez posebnega obvestila.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nadvse ljubljani oče, stari oče, tast, svak in stric, gospod

IGNACIJ LAMPIČ

sod. pis. višji oficijal v pokoju

dne 28. aprila ob 23, po dolgi, mukopolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 83. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 30. aprila 1935 ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Fignerjeva ulica št. 13, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Umrla je moja iskreno ljubljena in dobra soproga, gospa

Marija Vašič roj. Perme

soproga drž. uslužbenca

dne 29. aprila, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 1. maja ob pol 3 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1935.

Alojzij Vašič, soprog; dr. Viktor Maček, odvetnik, nečak in ostalo sorodstvo.

Naznanjamo pretužno vest vsem sorodnikom in znancem, da je naša predobra, nadvse ljubljena, nenadomestljiva, zlata mamica, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Svetic

vdova sprevodnika bivše juž. žel. v pokoju

po hudem trpljenju, dne 29. aprila 1935, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo ob 5. uri popoldne iz splošne bolnišnice v Ljubljani.

Anton, Poldi, Anči, Vili, Rafael in Marija, otroci — in rodbina Pretnar.

Potrni neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, ožir. oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod

Anton Hoste

zidarski mojster, gostilničar in posestnik

dne 28. aprila 1935 ob 10. uri, po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 68. letu svoje dobe, za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb blagopokojnika bo v torek, dne 30. aprila 1935 ob 15.30 iz hiše žalosti, Sp. Radvanje št. 54, na pokopališče v Radvanju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 1. maja t. l. ob 6 v magdalenski župnijski cerkvi.

Radvanje, Maribor, Wien, Sl. Bistrica, dne 29. aprila 1935.

Hoste Antonija, soproga; Anton, Marija in Amalija, otroci; Lobnik Franc in Avgust, zeta; Vilko in Milena, vnuka — ter vsi ostali sorodniki.

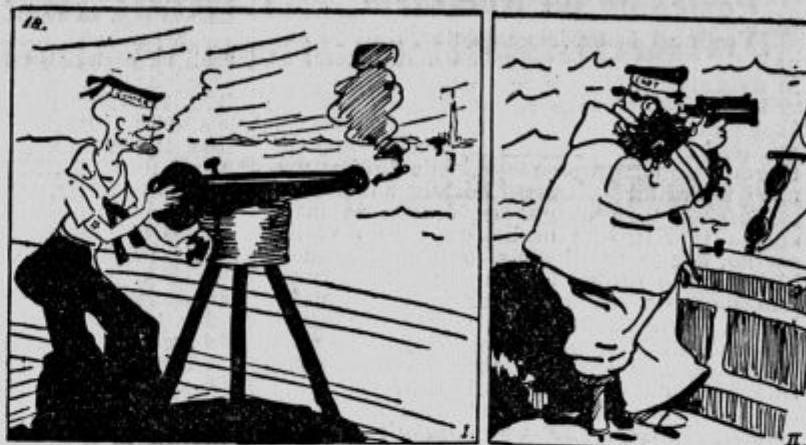
GLEJ, KAJ JE
BRYLCREEM
in zakaj je tako dober!

- Brylcreem je izvrstni fiksativ za lase brez gumičevnega lepiva.
- Brylcreem ne sprime las, zato pa tudi ne zamaši znojnic na koži na glavi.
- Brylcreem drži lase v vsaki zaželeni legi vendar pa jih napravi mehke in gibke.
- Brylcreem vsebuje prav izborna redilna olja, ki pospešujejo rast las in preprečujejo tvorbo prhlaja in hrast.
- Brylcreem se ohrani vedno in se ne vname.

BRYLCREEM
Fiksativ za lase brez gumičevnega lepiva

Tinčkove in Tončkove prigode

18. Premirje.

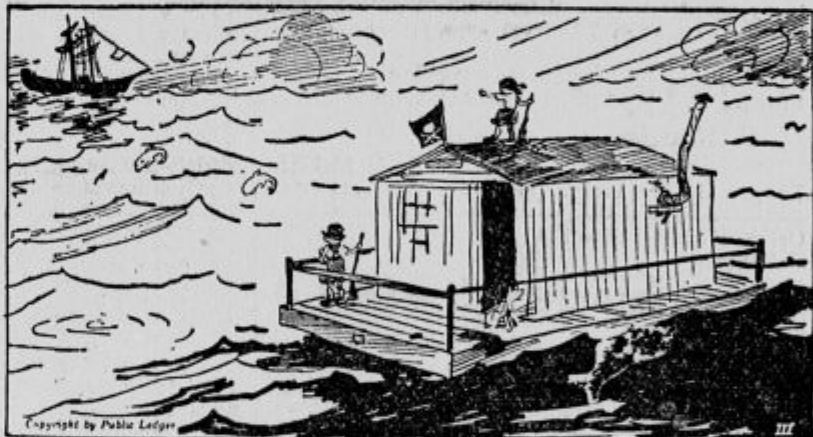

Na sovražni ladji je mornar streljal kakor za stavo. Ko je za trenutek prenehal, se je obrnil h kapitanu in ponosno dejal:

»Gospod kapitan, ali ste videli moj mojstrski strel? Niti za las nisem zgrešil!«

Kapitan je medtem opazoval splav skozi daljnogled. Ko je spoznal, da je to povsem nedolžen splav s kolibo, je mornarju ukazal:

»Stoj! Ne streljaj več. To je čisto navaden splav. Na krovu vidim dva majhna dečka. Glej, sta že obesila belo zastavo.«

Tako je tudi bilo. Tonček je splezal na streho kolibe in pritrdil nanjo belo zastavo v znamenje, da se udata.

Po izredno znižanih cenah

pokromana kolesa „GRITZNER“ in „ADLER“
najboljši šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“

Josip PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega
spomenika (za vodo)

Pouk v umetnem ve-
zenju brezplačen!
Večletna garancija!

